

Årets martha har utsetts

NYHETER. Igår utsågs årets åländska martha i samband med höstmarthadagen på Godby hotell. **Sigbritt Fagerström** från Östra Saltviks marthaförening fick den ärofyllda titeln och var både glad och överraskad för utnämningen.

– Det är så roligt att vara martha, säger hon. SIDAN 14

Virussjuka söks på mjölkgårdar

NYHETER. Nu testas även den åländska mjölken kontinuerligt för att man ska ha en chans att märka när virussjukdomen blåtunga, som drabbar både tama och vilda idisslare, kommit hit. Som bäst tas prover för blåtunga på alla åländska mjölkgårdar.

– Proven tas i samband med att mjölkbi-

len tömmer gårdens tank. Analysen sker i Helsingfors, säger landskapsveterinär **Mikael Karring**, som utlovar mer information när man har säkra svar.

Samtidigt fortsätter provtagningen av rådjur, älgar och hjortar som fålls under jakt. Sjukdomen drabbar inte människor.

SIDAN 3

Acting HR Director förklarar engelskan

REPORTAGE. Odds Compiler. Senior Payroll Administrator. CEO. Junior Database Administrator.

Ett axplock av de nästan 300 titlar som de anställda vid Ålands penningautomatförening har. De enda någorlunda svenska titlarna på den långa listan är casinovärd och serviceman och de enda garanterat helsvenska är allt-i-allo, förman fält, ansvarig tömmare, säljkonsulent, evenemangsansvarig, utvecklingschef samt lager- och transportchef.

Nya Åland har bett **Jan-Mikael von Schantz**, Acting HR Director, att förklara varför det går så mycket på engelska.

Och **Gunilla Sanders**, utredare som medverkat i tillkomsten av Ålands

Business Manager. Ett visittkort från Paf - Business Manager Betting Robert Söderdahl. Foto: STEFAN ÖHBERG

framförelse bok bland annat om Åland och finskan, kommenterar engelskans intåg på Åland. SIDORNA 4-5

Sex nya silor i Saltvik

NYHETER. Ab Lantbruk förbereder sig inför ökad spannmålsodling på Åland och planerar för en ny- och utbyggnad invid den befintliga torkanläggningen i Saltvik Färjsundet.

– Vi kalkylerar kring sex nya silor vid sidan om den befintliga byggnaden, säger Lantbruks vd **Sture Blomqvist**.

Varje silo är 11 meter hög och rymmer 500 ton spannmål. SIDAN 3

Lib söker EU-samarbete?

NYHETER. Valet till EU-parlamentet nästa år berördes på liberalernas höstmöte i Finström i lördags. I verksamhetsplanen får valet bara en enda mening, men ordet samarbete nämns. Partisekreterare **Christina Johansson-Gammals** påminner om att man i förra EU-valet samarbetade kring **Viveka Erikssons** kandidatutredning med frisinnade, centern och obundna. SIDAN 5

Certifierad skola och barnomsorg

NYHETER. Sedan ett par år tillbaka arbetar Mariehamns stad med Investors in People, ett verktyg för att höja kvalitén på arbetsplatsen. I fredags går firade barnomsorgen att de som första kommunala förvaltning i Finland fått ett IiP-certifikat, som bevis på att de lyckats i sitt arbete. Även Ytternäs skola har certifierats. Därmed är Åland även först med en IiP-certifierad skola. SIDAN 28

Spelglädje. Zaida Ponthin i The PeeGees var en av alla de artister som uppträdde under Nipop-festivalen i lördags. Att det knappt fanns några tagel kvar på hennes stråke stoppade inte bandet från att bjuda på underbart svängig folkmusik. Foto: ERKKI SANTAMALA

Zaida spelade så stråken tog stryk

REPORTAGE. Både hårdrock och fiolmusik. Det erbjöds när Nordens institut på Åland i lördags ordnade musikfestival i Idrottsgården. Fyra band underhöll, och ungefär 250 personer hade slutit upp för att lyssna på

musiken. Kvällens största dragplåster var utan tvekan finländska hårdrockbandet Sturm und drang.

– Vi är här för att träffa bekanta och se banden, mest intressanta är Sturm und drang, säger

Jonathan Liewendahl och **Emmelie Karpinen**.

De är ense om att Nipop-festivalen är ett bra initiativ.

– Det borde ordnas sådant här oftare, säger Jonathan.

SIDAN 14

6 familjen

"Tant-Maten" fyller 103 år. **Saima Rothberg**, Mariehamn, är Ålands äldsta invånare.

12 folk

Anna Alopaeus drog nytta av snön och passade på att åka pulka i Gnisten i söndags.

21 sport

IFK Mariehamns **Henri Aaltovirta** agerade i helgen vägg mot USiKi.

Åland 24 ikväll

I Påfågel testas vår barnprogramledare Niklas att jobba på Ålands sjöräddningssällskap.

DVD-filmer
5,95/st

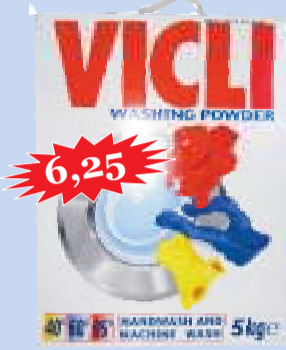

TILLFÄLLET

Vi
börjar med
LAMPOR

-du inte får missa

Hej, vi har inte bara möbler och mattor. Vi har vuxit.... och större ska vi bli, stort sortiment med rätt priser, det är **TILLFÄLLET**

Tvättmedel 5 kg

Dammsugare 1600 W

Kastrullset rostfritt

3-set
rostfritt
16,50

Kastruller 1l,
1,5 l, gryta 3l

Ångstrykjärn
1800W

Ostbricka
4 st knivar

Rattkälke

Påslakan och
örngott 100% bomull

Påslakan
9,95

Örngott
1,50

Olika färger
och mönster

Dockhus

35,20

11,80

Racerbana

Formula 1
46,5cm
med motorljud

Kassapparat
mm till barnens
affär

15,90

480 korgar fulla med varor för 1,50 st
julsaker, leksaker, badrum, kök, rengöring, hygien, verktyg, el,
djur, fritid, mössor vantar, batterier, glasögon, kontor, present mm.

Massor med lyktor

30,40
2-del

9,30
26 cm

12,90
38 cm

5,80
20 cm

Tomte
med solcell

12,90
38 cm

5,90
23 cm

4,90/st

Trädgårdstomtar
Olika modeller 50 cm höga

21,00
Väska
med infälld
trolley

7,95
30 st
kronljus
OBS! 100% stearin

Billigt!

Konstnärsmaterial
Nu större sortiment

23,40
Eldstadset
4-delar

Vi har öppet när du är ledig: vardagar 10-19. Lördag, söndag 11-16

TILLFÄLLET

– ett företag i Nordiska Tjänster AB

tel. 17 570 fax 17 581, Lövuddsvägen, Möckelö (vid flygfältsrondellen)

Det har varit halt på vägarna i helgen, med flera avåkningar som följd.

Foto: JONAS EDSVIK

Många av vägen i halkan

Det hala väglaget orsakade många avkörningar i helgen. Dessutom var det många som åkte fast för fortkörning.

■ Under lördagen körde fyra bilister av vägen på grund av halt väglag.

En bil gled av vägen i rondellen vid Sparhallen. Bilen kanade mot en lyktstolpe med plåtskador som följd. Även i rondellen i Eckerö Storby kanade en bil av vägen, vid 13-tiden på lördags-eftermiddagen. Också i det fallet stannade bilen först när den mötte en lyktstolpe, med plåtskador som följd.

I Hammarland Näfsby körde en personbil av vägen vid 15.30-tiden på lördagen. Plåtskador uppstod och föraren fördes till sjukhuset för vård.

I korsningen Klockargatan-Godbyvägen i Jomala körde en fjärde bilist av vägen, vid halv sju-tiden på lördagsmorgonen.

117 på 90-väg

Polisen har under helgen även tagit fast fyra personer för fortkörning. I Lemland Knutsboda körde en bilist 117 kilometer i timmen på 90-väg och i Jomala klockades en bil som körde 59 kilometer i timmen på 30-väg.

Två bilister körde för fort på Svibybron i Mariehamn. Den ena körde hela 80 kilometer i timmen och den andra körde 63 kilometer i timmen, trots att hastighetsbegränsningen på sträckan är 50 kilometer i timmen.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Brandlarm på Mariepark

■ Vid lunchtid i lördags gick automatalarmet på Mariepark i Mariehamn. Räddningsverket och Strandnäs frivilliga brandkår ryckte ut till restaurangen men kunde konstatera att ingen brand förekom. Vad som orsakade larmet är okänt. (ml)

Jomalaelever till Mariehamn

■ MARIEHAMN. Jomala kommun har anhallit hos Mariehamns stad om att få 50 platser i Strandnäs högstadieskola för Jomalaelever.

Stadsstyrelsen återremitterade ärendet efter en lång diskussion, med uppdraget att skolförvaltningen ska undersöka vilken kapacitet årskurserna i stadens skolor har att ta emot nya elever. (ns)

Åländsk mjölk testas för blåtung

Korna kontrolleras. Alla åländska mjölkkor testas nu kontinuerligt för blåtung. Ett allmänt prov per gård tas i samband med att mjölken hämtas. Virussjukdomen smittar inte mellan djur, utan sprids av svidknott, och kan inte heller drabba människor. Foto: JONAS EDSVIK

Som bäst tas prover för blåtung på alla åländska mjölkgårdar. Samtidigt fortsätter provtagningen av rådjur, älgar och hjortar som fålls under jakt.

Målet är att ta reda på om virussjukdomen redan finns i landskapet.

Det är en kontinuerlig provtagning av åländsk boskap som pågår just nu, men tills vidare tas prover bara på mjölkbesättningar och inte på köttdjur.

Samtidigt som mejeriets mjölkbil tömmer gårdens mjölk tank tas ett mjölkprov.

– Det handlar om en allmän screening, där ett prov tas på varje gård och analyseras sedan på ett statligt laboratorium i Helsingfors. Om något prov visar sig positivt får man gå tillbaka och ta blodprov på varje djur, säger landskapsveterinär Mikael Karring, som

dock inte kan säga något om vad proven visat hittills.

Finns i Sverige

Blåtung är en virussjukdom som drabbar tama och vilda idisslare. Sjukdomen finns inte, vad man vet, i Finland, men har under året spridit sig allt längre norrut genom Sverige och väntas nå oss någon gång under våren-sommaren 2009.

Vad säger djurägarna om att prov tas på mjölken?

– Jag tror det bara är positivt. Jag upplever det som om det finns ett intresse för en kartläggning av boskapen. Det har ju gjort motsvarande provtagningar tidigare för andra virussjukdomar hos djur, säger Mikael Karring.

100 vilda prov

Som Nya Åland tidigare berättat pågår som bäst en provtagningsskampanj på vilt som

fälls på Åland. I samarbete med de åländska jaktlagen tas blodprov på rådjur, hjort och älg för att få reda på om insekten svidknott, som sprider blåtung, finns i landskapet.

– Det har kommit in en hel del blodprov så motivationen finns, det är glädjande. Vi har till och med behövt beställa in mer provtagningsmaterial, säger Mikael Karring, som välkomnar flera prov ännu.

Hittills har cirka 100 prover analyserats av alla tre djurgrupper. Ett resultat av kampanjen hoppas man ha vid årsskiftet, så några raka svar kan inte Karring ge ännu.

– Största delen av proven har varit negativa, men vissa frågetecken finns som ska undersökas närmare, säger han.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Fakta/Blåtung

■ Blåtung, bluetongue, är en virussjukdom som sprids via blodsugande svidknott. Knotten är aktiva så länge temperaturen överstiger 10-12 grader. Sjukdomen smittar inte direkt mellan djur.

■ Människor kan inte få blåtung.

■ Sjukdomen drabbar tama och vilda idisslare, även exotiska djurslag såsom kameldjur, antilop, vattenbuffel och elefanter kan infekteras.

■ Det finns hittills 24 kända varianter (serotyper) av viruset i olika delar av världen. De olika varianterna uppvisar sinsemellan stor variation i sjukdomsframkallande förmåga. Det nu pågående utbrottet i norra Europa, bland annat i södra Sverige, orsakas av virus av serotyp 8.

■ Alla djur som smittas blir inte sjuka och graden av symptom varierar från lindriga symptom till allvarlig sjukdom och död. Klinisk sjukdom är vanligast hos får och kan visa sig bland annat genom svullnader på huvud och hals, feber, dreglar. Blå tunga, som uppstår på grund av cirkulationsstörningar och syrebrist, förekommer men är ett ovanligt symptom.

■ En nationell beredskapsplan för blåtung görs som bäst upp för Finland.

■ Enligt preliminära planer så påbörjas en vaccineringskampanj på Åland så fort vintern är över.

Källa: Svenska statens veterinärmedicinska anstalt och Mikael Karring

Satsning på silor och sädtransport i Saltvik

Lantbruk vill bygga nytt vid Färjsundet

Sex nya silor, en ny mottagningsbyggnad på över 100 kvadrat och eventuellt förstoring av hamnen.

Ab Lantbruk har stora planer för sin spannmålstork vid Färjsundet.

Utbyggnadsplanerna är ännu i sin linda, berättar ab Lantbruks vd Sture Blomqvist.

Men ett förhandsutlåtande om byggnadslov har man redan begärt från Saltviks kommun och byggnadsnämnden, som nyligen behandlade ärendet, ställer sig redo att bevilja bygglov på vissa villkor.

40 år gammal

Det handlar om en utbyggnad av den befintliga spannmål-

stork som i dagläget finns vid Färjsundet i Saltvik Haraldsby.

– Den nuvarande byggnaden är 40 år gammal. Det här handlar om att skapa möjligheter inför framtiden, säger Sture Blomqvist.

Elva meter hög

År 1965 byggdes den nuvarande cementbyggnaden av SOK, Centrallaget för Handelslagen i Finland, i den finns åtta silor.

Utbyggnaden omfattar sex nya spannmålsilor. Varje silo är 11,23 meter hög, 11 meter i diameter och rymmer 500 ton spannmål.

Enligt planerna ska även en 160 kvadratmeter stor mot-

tagningsbyggnad för spannmål byggas i anslutning till torken. Den byggnaden ska även innehålla sociala utrymmen och kontor.

Större lastfartyg

Därtill nämns även en om- och utbyggnad av hamnen.

– Vi räknar med att spannmålsodlingen kommer att öka. På det här viset kan vi förbereda oss för att lasta större båt med andra destinationer än dem vi har idag, säger Sture Blomqvist.

I planerna ingår också ett byte av värmekälla i torkningsprocessen från olja till biobränsle.

Ab Lantbruk har idag inte besittningsrätt på

området, vilket krävs för att söka bygglov, utan arrenderar marken som ägs av en privatperson.

– Vi arrenderar tills vidare och diskuterar som bäst med ägaren, säger Blomqvist.

Bredvid fornlämning

Byggnadsnämnden noterar att det invid torken finns lämningar av ett ryskt batteri från år 1809 och att batterivallden i dagläget är rätt välbevarad och tydlig.

Man betonar att ”En utbyggnad av torkanläggningen får inte ske i strid med fornlämningslagen.”

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Utbyggnadsplaner finns för torken och hamnen vid Färjsundsbron. Den gamla cementbyggnaden har varit i bruk i över 40 år. Nuvarande ägaren ab Lantbruk vill förbereda sig för framtiden, där man hoppas på ökad spannmålsodling och export.

Arkivfoto: ANNA DAHLGRÉN

Engelska jobbtitlar invaderar enspråkigt svenska Åland

Vad gör en Acting HR Director egentligen?

Du ser dem överallt. Men du förstår inte vad de betyder.

De engelska jobbtitlarna. Odds Compiler. Senior Payroll Administrator. CEO. Acting HR Director. Hur vet folk vad de ska arbeta med när de söker jobb?

På Paf jobbar en massa människor. Tillsammans har de nästan 300 titlar, så gott som alla på engelska. De enda någorlunda svenska titlarna på den långa listan är casinovård och serviceman och de enda garanterat helsvenska är allt-i-allo, förman fält, ansvarig tömmare, säljkon-sulent, evenemangsansvarig, utvecklingschef samt lager- och transportchef.

Förklaringen är att arbets-språket inom koncernen är engelska, det som förenar de cirka femton nationaliteter som arbetar inom Paf. Så är det också

inom många andra stora it-företag både på och utanför Åland i dag.

Acting=tf

Nya Åland har pratat med Jan-Mikael von Schantz som har titeln Acting HR Director på Paf. –På svenska blir det personaldirektör, förklarar han.

Acting betyder tjänstförrättande, tf.

–Jag tillträdde i oktober på en icke-fast tjänst, förtydligar han.

HR står för Human Resources, ungefär "humankapital". Alltså personal. Director är direktör. Översatt blir hans titel alltså tf personaldirektör.

–Det är till mig man ska ringa om man är intresserad av att efterträda verkställande direktören Lars Porko.

CEO=koncernchef

Lars Porko är CEO. Det betyder Chief Executive Officer. För att göra det riktigt krångligt

så är CEO den amerikanska varianten som betyder närmast koncernchef. I Europa, där saker och ting är mindre i storleken, brukar man säga Managing Director. Alltså vd.

I de åländska tidningarna har Paf annonserat efter en ny vd. I Hufvudstadsbladet och tidningar i Sverige söker Paf däremot en CEO.

Måste alla som jobbar på Paf kunna engelska?

–Ja. Kunskap i engelska är en grundkompetens i företaget.

Hur är det med krav på kunskaper i finska?

–Många som jobbar på fastlandet har finska som modersmål och pratar säkert finska kring kaffebordet, precis som man pratar svenska runt det åländska kaffebordet. Men gemensamt språk är som sagt engelska.

Jan-Mikael von Schantz slår ändå ett slag för modersmålet. Det är viktigt att man vårdar det, säger han.

–Man måste kunna sitt språk bra eftersom det finns nyanser som kan vara svåra att uttrycka på ett annat språk. Sedan kan man lära sig också andra språk. Det berikar.

Också Linda Jansson är ny på jobbet som Player Acquisition & Campaign Coordinator.

–Jag har hand om kundrekrytering och koordinerar kampanjer, förtydligar hon.

Visste du vad titeln innebär när du sökte jobbet?

–Jag läste resten av texten i annonsen och såg att det verkade vara ett intressant jobb.

"Beach Street"

Till och med åländska adresser börjar i en del sammanhang översättas till engelska.

På ASP Ship Management Groups hemsida anges gatadressen till "Beach Street" i Mariehamn – alltså Strandgatan.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Utredaren Gunilla Sanders:

Två helt olika saker

Om ett spelbolag tilltalar sina kunder på engelska är det inget funktionellt problem för det åländska samhället.

Det säger Gunilla Sanders, utredare som medverkat i tillkomsten av Ålands framtids vitbok bland annat om Åland och finskan.

–Det handlar om två helt olika saker. För Åland är det ett funktionellt problem att myndigheter i Finland använder finska gentemot Åland där vi behöver få informationen på svenska – inte att engelska används inom ett spelbolag.

Engelskan är, säger hon, inte lika farlig som finskan.

–Språken ska behandlas på olika sätt.

Det språkråd som nyligen bildades på Åland har inte tagit upp något ärende som tangerar användningen av engelska, berättar sekreteraren Lotta Andersgård.

–Språkrådets uppgift är att följa med språkutvecklingen på Åland och att värna svenskan. I övrigt har jag ing-

Olika saker. Gunilla Sanders (åf) menar att engelska jobbtitlar och engelska som arbetspråk inte är något funktionellt problem på Åland. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

et mandat att uttrycka någon åsikt, säger hon och hänvisar vidare till språkrådets ordförande Gyrid Högman – som var ledig i fredags för att fira sin 60-årsdag.

ANNIKA ORRE

Roger Nordlund, lagtingets talman:

Företagen anpassar sig

–Om ett företag verkar i en internationell miljö måste det fungera på de villkor som råder.

Det är talman Roger Nordlunds pragmatiska tolkning av Paf:s och andra bolags användning av engelska som arbetspråk och för jobbtitlarna.

–Men det får förstås inte gå till överdrift. Det är lätt hänt att det utvecklas någon form av internt språk som utesluter andra.

Det är, tycker han också, viktigt att alla förstår vad som gömmer sig bakom en titel.

Borde Åland göra som islänningarna, översätta titlarna till det egna språket?

–Det har att göra med vilken profilering varje enskilt företag vill ha. Jag antar att Paf vill ha en internationell profil.

Engelskans intrång i den åländska vardagen är, säger han, en del av ett större komplex.

–Våra barn ser det kanske som helt naturligt. Mycket i deras vardag sker redan på engelska.

Tror du att kontakterna

Står fast. Talman Roger Nordlund håller styvt på svenska som gemensamt skriftspråk i kontakterna med riket – inte engelska.

mellan Åland och riket övergår till att ske på engelska i stället för på svenska?

–Enligt självstyrelselagen ska all skriftväxling mellan staten och Åland ske på svenska även om man i praktiken säkert pratar det språk som båda parter förstår.

Tror du att självstyrelselagen ändras på sikt i den riktningen?

–Nej. Det lär nog dröja i så fall! Självstyrelselagen är grundläggande för hela vårt system och jag vill inte ens spekulera om något sådant.

ANNIKA ORRE

På engelska. Nya Åland har dykt in i högen av samlade

Listan med Paf:s titlar

Support Technician	Head of Payment
IT Support Specialist	Senior Accountant
Odds Compiler	Senior Software Developer
Head of B2B Sales	Software developer
Support Technician	Manager-Customer Relation, Sweden
Accountant Assistant	Product Marketing Assistant
Head of Product Development	Director-Strategy&Business Development
Senior Software Engineer	Development Engineer
Graphical Designer	Player Intelligence Manager
Bingo Manager	Test Engineer / Jadestone
Office Assistant	Senior Software Developer, Core & BO
Sales Coordinator	Levelup Marketing
Junior Test Engineer	Junior Databas Administrator
Payment administrator	Product Owner-Table Games
Accountant	IT System Developer
Casinovård / Casino PAF	Report and Data ware house
Market Coordination Manager	Web Content Editor
Product manager	Software Developer
Test Engineer	Database Administrator
Product Owner-Site team helsinki	Business Improvement Manager
Software Architect	Customer Relations Manager
Software Test Engineer	Database Administrator
Payment Administrator	Community and Content Manager,Poker, Games and Dice
Report Developer	Main Cashiere
Bookkeeper	Player Intelligence Analyst
Serviceman / Mekanik	Head of Customer Support
Head of Local Markets, Sweden	Allt-i-allo / Transport/fastighet
Internal Investigator	Serviceman / Fält
Senior Payroll Administrator	Förman / Elektronik/Utveckling
Risk Analyst	Serviceman / Stockholm
Internal Investigator	Test Automation Engineer, QA
Product Owner-Reports	Test Manager
MD Assistant	Evenemangsansvarig / Kasinospel
Serviceman / Fält	Serviceman / Fält
Database Designer, Reporting	Sponsor and Events Manager
Senior Odds Compiler	Business Manager-Bingo & Lotteries
Serviceman / Fält	SeniorGraphic Designer
Serviceman / Elekt/Utveck. Helsingfors	Software Developer
Serviceman / Fält	Head of Marketing and Customer Relations
Head of Application Support	Product Specialist-slots and videopoker
Business Developer-Poker Games and Dice	Live Manager-Poker,Games and Dice
Casinoassistent / Kasinospel	Web Designer
IT System Developer	Head of Web Managment
Serviceman / Elektronik/Utveckling	Lead Scrum Master
Graphical Designer	Director- HR and Administrator
Junior Database Administrator	Head of Finance
Head of Finance	Consultant, Fintolo
Scrum Master-Site team Mariehamn	Graphical Designer
Support Technician	Serviceman / Helsingfors

visitkort och hittat oändligt många titlar på engelska. Här är ett collage av kort.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Nya vice hos liberalerna

Ledartrojka. Liberalernas ordförande Viveka Eriksson, till höger, fick Mats Perämaa och Katrin Sjögren som nya medarbetare i partitoppen. Foto: ERKKI SANTAMALA

Partiet hoppas på samarbete inför EU-valet

Liberalerna fick två nya vice ordförande vid höstmötet i Finström Svarts-mara på fredag kväll. Till ny första vice ordförande valdes Mats Perämaa och till andra vice ordförande Katrin Sjögren. Som ordförande fortsätter Viveka Eriksson.

Valet av Perämaa och Sjögren betyder att tre regeringsledamöter nu leder liberalerna. Viveka Eriksson är lantråd, Perämaa finansminister och Sjögren miljöminister. Valen var enhälliga, berättar partisekreterare Christina Johansson-Gammals.

Perämaa efterträder Christian Nordas som undangett sig återval och Sjögren efterträder Raija-Liisa Eklöv, som hade meddelat att hon gärna stiger åt sidan ifall det finns något alternativ. I styrelsen sitter i övrigt följande ordinarie ledamöter: Margaret Lundberg, Mikael Stjärnfelt, Inger Rosenberg Mattsson, Stig Fellman, Kjell Berndtsson, Håkan Jansson, Saija Petäjä, Ulla-Karin Newton, Christian Pleijel, Gun Holmström (ny), Gunvor von Hertzen, Tuula Mattsson, Stig Lindholm, Roger H. Eriksson, Tommy Sjöblom, Henrik Elomaa, Maud Johans, Göran Påvalls, samt Niklas Fabritius från ungdomsgruppen. Ytterligare en plats finns reserverad för kvinnogruppen.

Krympande utrymme

Höstmötet antog en relativt kortfattad verksamhetsplan för 2009 där man bland annat säger att arbetet i landskapsregeringen och lagtinget inriktas på att förverkliga partiets politiska mål "med beaktande av det rådande konjunkturläget och ett krympande finansiellt handlingsutrymme". Det sägs också att man ge-

nom arbetet ytterligare skall stärka partiet och tydliggöra den förda politiken samt att lagtingsgruppen skall förankra sin politik genom tät kontakt med avdelningar och grupper.

Partiet har tillsatt en framtidsgrupp inför nästa val och en integrationsgrupp som arbetar med riktlinjer för de nyinflyttades integration.

EU-valet nästa

Valet till EU-parlamentet nästa år berörs mycket kortfattat i en enda mening där man nämner att partiet skall söka "olika samarbetsformer".

Christina Johansson-Gammals säger att EU-valet också berördes i diskussionerna på mötet och att många tycker att det skulle vara fint med en egen liberal kandidat. I förra EU-valet stöddes Viveka Eriksson, som då ställde upp, också av de frisinnade, centern och de obundna.

Trafikfrågor

Mötet behandlade också några motioner, de flesta med anknytning till trafikfrågor. Mötet hoppades bland annat att landskapet skulle kunna komma emot kommunerna när det gäller utbyggnaden av leder för den lätta trafiken, något som skulle gynna både trafiksäkerheten och turismen.

Ett sextiotal partimedlemmar mötte upp till höstmötet som hölls på Matts-Jans i Svartsmara där det också bjöds på lekamlig spis i form av årtsoppa med punsch samt Ålandspannkaka. Senare förflyttade sig deltagarna hem till Åke och Inger Mattsson där det blev kaffeservering och dans.

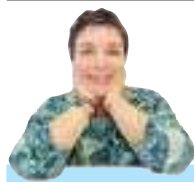
Senior Software Developer
Accounting Inspector
Copywriter
Manager-Strategic Projects
Data Analyst, (on maternity leave)
Country Manager/Paf-Sweden
Odds Compiler
Acting Project Management Officer
IT System Administrator
Serviceman / Elektronik/Utveckling
Software Developer
Webdeveloper
Director-Finance,IT,Security and Fraud
Odds Compiler
System Administrator, on-call duty
Deputy Head of HR
Casinövård / Casino PAF
Serviceman / Mekanik
Software Developer (Product Development)
Product Owner-Bingo and Lotteries
Customer Support Specialist
Flash Developer
Head of Land and Ship Operations
Head of Internal IT and Security
Software Developer, Fintoto
Mobile Product Development Manager
Test Engineer/Scrum Master
Business Partnership Manager
Database Administrator
Head of Technical Operations-Internet Games
Serviceman / Åbo
Accountant Assistant
DB Admin, Consultant, DBAs
Flash Developer
Senior Payment Administrator
Software Architect
Product Owner-Slots and videopoker
Web Editor
Senior Software Developer
System Administrator, on-call duty
Manager-Responsible Gaming
Manager External Communications
Head of New Business
MD-Managing Director
Software Developer
Software Test Engineer , QA
Business Support Manager
Payroll Administrator
Mathematician

Payment Administrator
Office Assistant
Manager-Customer Acquisition,Sweden
Database Administrator, DBAs
Quality coordinator
Marketing Assistant,Sweden
Software Developer
Manager-Home Market
Main Cashier
Product Owner-3rd Party Game
Integrations.Site team Stockholm
Senior Odds Compiler
Fraud Analyst
Main Cashier
Director-Product Management,Markets and Sales
Internal Investigator (Unioninkatu)
Personnel Developer
Software Architect
Senior Software Developer
Head of Fraud Management
Test Engineer
Head of Site Development
Software Tester, Fintoto
Graphic Designer
Customer Relations Manager
Lager & transportchef
Project Manager-Poker, Games and Dice
System Administrator, on-call duty
Support Coordinator
Text Coordinator
Accounting Inspector
Förman Fält / Helsingfors
Säljkonstnär / Casino PAF
Software Developer
Serviceman / Mekanik
Serviceman / Fält
Webmaster
Serviceman / Elektronik/Utveckling
IT System Administrator
Head of HR
Senior Software Developer
Head of Core Development
Office Assistant (part-time)
Sales Manager / Viking Line
System Administrator, on-call duty
Head of System Administration, on-call duty
Odds Compiler
Lead Architect
Head of Database Administration

Senior Software Engineer, Fintoto
Sales Manager / Silja Line
Report Developer
Site (on maternity leave)
Software Architect, Core & BO
Utvecklingstekniker / Elektr/Utveck
Serviceman / Mekanik
System Administrator, on-call duty
Serviceman / Helsingfors
Support Technician
IT Support Specialist
Test Engineer
Customer Support Specialist
Serviceman / Helsingfors
Odds Compiler
Office assistant (Unioninkatu)
Software engineer
Software Developer
Manager-Facilities
IT System Administrator
Database designer, Core & BO
Verkstadskontorist
Casinövård / Casino PAF
Project Manager-Technical Operations
Product Owner-Site Team Mariehamn
Graphical Designer
Serviceman / Elektronik/Utveckling
Serviceman / Mekanik/Fält
Senior Software Developer, Betting
Product Owner, Betting
Clubb Paf Staff
Office assistant/ Elverksgatan
Software Architect
Test Engineer
Head of Customer Relations
VD Pafer
Webmaster
Serviceman / Fält
Software developer, Consultant
Business Manger-Slots&Viedopoker
Project Manager
Software developer
Data Analyst
Business Manager -Betting
Software developer
Senior Software Developer/Scrum Master
Product Assistant
Software Developer
Customer Support Specialist

ITSupport Specialist
Sales Manager / Casino PAF
Software developer
Software developer, Fintoto
Deputy Product Owner-Slots&Viedopoker
Customer Support Specialist
Software Architect
Janitor
Scrum Master-Reports
Legal Council / Paf Sweden
Head of Brand and Graphic Design
Förman / Fält Mariehamn
Office assistant
Concept Manager
Office Assistant (Torggatan)
Serviceman / Fält
Business Coordination Manager
Support Technician
Director-Internet games
Consultant, Fintoto
Slotmanager / Kasinospel
User Experience Manager
Slot Manager Pafer
Flash Developer
Project Manager-Internal Communication
Player Acquisition Manager
Head of Game Development
Director-Market and Sales
Scrum Master-Slots and Videopoker
Legal Council, HR & Legal
Operations Manager
Ansvarig tömmare / Fält
Head of Business Control
Business Manager-Poker,Games and Dice
Casino Host / Casino Paf
Software Tester, Core & BO
Senior Fraud Analyst
Customer Support Specialist
Database Designer
Sales Manager/ Birka Line
Assistant,Main Cashier
Software Developer
Casino Manager Pafer
Test Engineer
Scrum Master-Site team helsinki
Utvecklingschef / Teknisk Utveckling
Säljkonstnär / Casino PAF
Customer Support Specialist
System Administrator, on-call duty

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

SIV

Vi firar 1-15 år Gratulerar 75 år

Liam Miguel Nordblom från Mariehamn fyller tre år idag den 24 november. Han gratuleras av pappa och mamma.

ELISABETH LINDHOLM

Namn: Marita Elisabeth Lindholm, född Andersson.
Född: den 3 december 1933 på Lemland Järsö.
Bor: i föräldrahemmet på Järsö.

Yrke: pensionerad taxichaufför och tidningsutdelare med mera.

Intressen: sköta om gården och fiska lite grand.

Familj: maken Fjalar.

Födelsedagen: firas inte. All uppvaktnings undanbedes.

Klimatfilm visas för politikerna

■ Savetheplanet.ax har bjudit in politikerna i landskapsregeringen och lagtinget till en visning av **Leonardo DiCaprios** klimatfilm "I elfte timmen".

När den visades på bio Savoy tidigare i höstas dök endast miljö- och socialminister **Katrin Sjögren** upp trots att samtliga fått personlig inbjudan. I samförstånd med Sjögren och talman **Roger Nordlund** visar man därför nu filmen i lagtingets auditorium efter plenum på måndag.

–Detta är en oerhört viktig film för alla politiker och maktavare att se. De människor som sitter på makten har en otrolig möjlighet idag att förändra den här världen för kommande generationer. Vi hoppas att den här filmen kan få Ålands politiker att snabba på processen, som just nu går alldeles för långsamt för att vi ska lyckas klara av den klimatutmaning vi befinner oss i, säger **Sophy Elevall** från Savetheplanet.ax

Nya möjligheter för övriga ålänningar att gratis se filmen finns också. Tisdag, onsdag och torsdag visas filmen på stadsbiblioteket med start klockan 18.00. (mt)

Gym bjöd på stand-up

■ Träningsverket ordnade medlemsfest på Indigo i fredags. Uppslutningen var god och medlemmarna bjöds på snittar, bubbel och underhållning. Gymmet hade bokad stand-up komikern **Agneta Wallin** som bjöd på en halvtimme lång show. Medlemsfesten hölls i samband med att Träningsverket firar 4-årsjubileum.

Även Ålands hälso- och sjukvård festade loss i helgen. ÅHS hade i lördags hyrt hela Balticallen för att få rum med de ungefär 650 gästerna. På programmet stod bland annat sång, lekar och dans till 4-fun. (ml)

Saima, 103 år, är Ålands äldsta

Ålands äldsta. Här uppvakts Saima på sin 90-årsdag av dotterdottern Jana Bengtson, från Gotland, och hennes två små pojkar, samt av sonen Roger Rothberg. Foto: PRIVAT

Sångfågel. Saima älskade körsång. Här sjunger hon i Sångens vänner, längst ner till vänster. Bilden är från 1986. Redan då var hon 81 år. Foto: JAN ANDERSSON

Den 26 november 1905 såg en liten flicka vid namn Saima dagens ljus på Kumlinge.

I Mariehamn blev hon känd som "Tant-Maten". I dag är hon Ålands äldsta och fyller 103 år.

Saima Linnea Rothberg, född **Åkerfelt**, i Mariehamn, fyller 103 år på onsdag, den 26 november.

Hon är född i Kumlinge som äldsta dotter på skärgårdshemmanet Åkers. Syskonskaran bestod av sju barn. Nu är Saima den enda av dem som lever kvar.

Hon gifte sig med länsman **Robert Rothberg**. Året var 1923.

I samband med äktenskapet flyttade makarna till Föglö De-

gerby, men mitt under kriget återvände familjen till Kumlinge.

Saima blev tidigt änka, redan 1944. Då flyttade hon till Mariehamn för en tid, senare tog hon arbete i Sverige, men återvände till Mariehamn i mitten av 1950-talet.

Fyra barn

Saima blev mor till fyra barn, två av dem är i livet idag.

Det är **Roger Rothberg** i Mariehamn och **Maj-Len "Lotta"**

Stod brud 1923. Saima Rothberg gifte sig på Kumlinge som ung. Hon var 18 år och året var – otroligt nog – 1923. Nu är hon den äldsta på Åland. Foto: PRIVAT

Fakta/Tre damer i topp

■ Enligt statistik från Länsstyrelsens magistrat är **Saga Mildrid Sjögren** landskapets näst äldsta invånare. Hon är född den 14 januari 1907 och alltså snart 102 år. Hon bor på Sveagården i Lemland.

■ Som nummer tre bland Ålands äldsta kommer **Henny Öhman** i Mariehamn. Hon fyllde 100 år den 24 september i år och har i höst gjort succé bland Nya Ålands läsare med sina fyndiga kommentarer om läget i världen i stort och smått.

Olsson, på Gotland.

–Jag räknar och får ihop det till nio barnbarn, säger **Roger Rothberg**, som berättar om sin mor för Nya Åland. Barnbarnsbarnen är ännu fler.

Saima själv är inte frisk nog för att låta sig intervjuas.

Barnen och familjen hade genom alla år den största platsen i Saimas hjärta.

Hon arbetade i många år som

husmor på Folkhälsans daghem på Köpmansgatan i Mariehamn. Där var hon känd som "Tant-Maten".

Ett stort fritidsintresse var körsång. Som pensionär ägnade hon sig också åt vävning.

Hon vårdas numera på Trobergshemmet.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Gratulerar 60 år

KLAS-GÖRAN MATTSSON

Namn: Klas-Göran "Klabbe" Allen Mattsson.

Född: den 30 november 1948 i Jomala.

Bor: i Lemland Söderby.

Yrke: bokförare vid Rundbergs bil och service sedan nästan 20 år.

–Jag har stortrivs där, säger han. Arbetet har varit utvecklande. Men nu i dagarna går jag i pension. Han har också en egen redovisningsbyrå som han fortsätter att driva.

Intressen: motorsport i allmänhet och Formel I och rally i synnerhet. Är också aktiv frimurare.

Familj: fru **Camilla**, döttrarna **Petra**, med sambo **Marcus**, och **Susanna**, samt dottern **Mikaela** med sambo **Tomas** och deras barn **Adam** och **Emma**.

Födelsedagen: firas med öppet hus i hemmet på Öjvägen 183, på lördag den 29 november från klockan 14.00.

OBS! Det händer

MÅNDAG 24.11

BIO

■ **Bio Savoy kl 18.00.** Madagascar 2. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

■ **Bio Savoy kl 20.00.** 007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

BOKCAFÉ

■ **Röda Korsgården kl 14.00.** Doris Ingman presenterar Stefan Snellmans bok "Skärvar och helhet".

MÅNGKULTURELLT CAFÉ

■ **Café Bönan kl 18.00-21.00.** Vi kommer att närmare bekanta oss med Baltiska länder och lära oss vad de har gemensamt och vad som skiljer de åt. Vi diskuterar även relationerna

mellan de tre länderna under rubriken "Tre systrar eller ...?".

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

ÖPPET HUS

■ **Vårdö Solhult kl 18.30.** Öppet hus för stora och små barn. De mindre barnen bör helst ha en förälder med.

TISDAG 25.11

BIO

■ **Bio Savoy kl 18.00.** Madagascar 2. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

■ **Bio Savoy kl 20.00.** 007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

FILM

■ **Stadsbiblioteket kl 18.00.**

SaveThePlanet.ax visar Leonardo Di Caprio's film om klimatförändringar, "I elfte timmen".

MUSEIGUIDNING

■ **Ålands museum kl 12.00.** Eric Johansson visar sin samling jojos och frun Lisbeths samling porslinskatror.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

VERNISSAGE

■ **Ålands konstmuseum kl 18.00.** "Möjlig förändring" ung nordisk filmkonst. Tamar Guimarães & Nanna Debois Buhl, Goran Hassanpour, Tellervo Kalleinen & Oliver Kochta-Kalleinen, Bendik Kaltenborn, Johan Karrento och Tina Nykvist. Utställningen öppnas av Gudrún Ögmundsdóttir, styrelseordfö-

rande NIPÅ, Renée Padt, kurator och Andrea Reuter, film recensent.

JUST NU

LOPPMARKNAD

■ **Cirkeln/Emmaus loppmarknad, Köpmansgatan 11.** Öppet måndag-fredag kl 10-17 (torsdagar till 19), lördagar 11-14.

■ **Emmaus byggretur, Skogshyddsvägen 7.** Öppet måndag-fredag kl 8-16.

■ **Antikvariat Pierre, Köpmansgatan 11.** Öppet måndag-fredag kl 10-17 (torsdagar till 19), lördag 11-14.

■ **Möbelreturen/Katapult, Skogshyddsvägen 7.** Öppet tisdag-fredag kl 9-16.

■ **Fyndhöman i Godby.** Öppet torsdag och fredag kl 16-19, lördag 10-16.

100 ord
från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

SKIPPARGÅRDEN PELLAS

Skeppargården Pellas har åter dragit igång sin verksamhet efter det långa uppehållet efter branden år 2005. Renoveringsarbetet är i stort sett klart. Vi tackar alla som varit med om att bygga upp museet igen och ett speciellt varmt tack till alla som skänkt föremål till museet. Vi vill påminna om möjligheten att hyra huset och ladugården för olika evenemang. Huset passar för stilsammare tillställningar såsom dop eller företagsmöten. Ladugården kan hyras för större evenemang och passar t.ex. för bröllop och större födelsedagsfester. Kontakta föreningens husmor för priser. Pellas välkomnar nya medlemmar, medlemsavgiften är 10 euro för enskilda och 20 euro för samfund. Medlemsavgiften betalas till konto 660100-01121284, uppge namn och adress. På lillajul 29.11 håller vi dörrarna öppna för medlemmar och alla andra intresserade, mellan kl. 12 och 15. Vi bjuder på glögg och pepparkakor. Vi eldar i bakugnen och säljer nygräddat hemvete så långt det räcker. Ett ypperligt tillfälle för alla er som inte ännu besökt huset efter renoveringen.

Kom ihåg

■ **ABF-Åland:** Ny kurs i "Hur man använder GSM-telefonerna mångsidigt". I Vikingahallen i Jomala tisdag 25.11 kl 18.30. Fritt inträde. Ev. frågor tel 16707.

■ **Bomarsundssällskapet:** Höstmöte måndag 24.11 kl 19.00 på hotell Arkipelag, Matrosrummet.

■ **Fotoklubben Obscura:** Julfest på Soltuna onsdagen 10.12. Buss-transport från Klubblokalen kl 17.30 via Ålandsvägen, Klinten, Strandnäs, Jomala och Godby. Julbord dukat för 38 e/pers + 10 e buss tur/retur. Anmäl dig/er senast 28.11 till Lena 050 4455449 eller lena@obscurafoto.org och anmäl er var ni stiger på.

■ **Hammarlands marthaförening:** Månadsmöte 25.11 kl 19.00 i Marthabo.

■ **Hammarlands äldreomsorgskommitté:** Hammarlänningar, kom ihåg Äldreomsorgskommitténs inbjudan till diskussionstillfälle om äldreomsorgen nu och i framtiden i Hammarland. Möte på Hammargården måndagen den 24 november kl 18.00. Välkomna.

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Pensionärsradion i dag kl.15.03. Sångsolist: Lasse Berghagen och temat är MPF. Tre intervjuer med Kalle Lund, Rolf Söderback och Birgit Kroneld. Redaktör: Rainer Johansson

■ **Rönngården:** Stickkafé tisdag 25.11 kl 18.00-20.00. Alla välkomna!

■ **Vårt Hjärta/Tittutverksamheten:** Träff på måndag 24.11 i St: Märteänggården kl 11.00-13.00. Välkommen också utan föränmäling!

■ **Vårt Hjärta/Strokegruppen:** Julkaffe hos Åsa och Lars-Johan måndag 1.12 kl 18.00. Anmälan och ytterligare info, senast 26.11, Annette tel 14 195, 04575958533.

■ **Ålands mångkulturella förening:** Simkurs för kvinnor i Folkhälsans allaktivitetshus, Skeppargård. 11 med start måndag 1.12 kl 18.00. Avgift 10 euro. Anmälan fr.o.m 24.11 till Sara tfn 0400 419059 el. Bitä 0400 844295.

■ **Ålands räddningshundsklubb:** Intresserad av räddningshundsvetenskap, vid intresse/frågor ring Gunnar tel.04570527369 el. Linda tel.0405129546.

Jubilerande skola firade tidsenligt

Tidsepok. Barnen klädde sig i kläder från en annan tidsepok.

På höstterminen 1878 slog dörrarna upp till Lumparlands skola. I onsdags, 130 år senare, firade eleverna jubileet genom en skoldag på gammaldagsvis.

Onsdagsmorgonen började med en gemensam morgonsamling i Lumparlands skola. Eleverna var klädda så tidsenligt som möjligt enligt vad man bar i slutet av 1800-talet då skolan grundades.

–Vi fortsatte dagen med lektioner i gammaldagsstema, som läsning och skrivstilsövningar. Sista lektionen hade barnen teckning och fick rita av planscher, säger läraren **Agneta Wilhelms**.

Temat för dagen löd just "Skola förr i tiden" och integrerades så långt som möjligt även i den övriga undervisningen som fortgick enligt det normala schemat.

–Vi möblerade också om lite annorlunda, eleverna fick

sitta två och två på rad som man gjorde förr.

Blodbröd till lunch

Vid lunch kunde lumparlänningarna få en smak på det gamla livet.

–Vi serverade lite olika gammaldags rätter, som strömmingslåda, blodbröd, potatis och fläsk samt päronlura, säger Wilhelms.

Under dagen var det dessutom öppet hus där både föräldrar och daghem gästade. De fick ta del av skolans foto- och klippalbum samt utställningen "Skriv och läs med dator i klassen".

–Eleverna tyckte det var en rolig dag och speciellt att få klä ut sig. De fick fundera över hur det gick till förut och ställde många frågor, säger Agneta Wilhelms.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: AGNETA WILHELMSS

Blåddrar. Ellen Mattsson och Jessica Stenberg blåddrar i Lumparlands skolas foto- och klippbok.

Nytt. Anton Alm och Henrik Nygård tittade på nutida foton.

Ritade. Ebba Koskinen visar upp teckningarna från sista lektionen.

Rätt klädda. Föräldrarna Ronald och Ulrika Nordberg kom rätt klädda till skolan.

Tränar. Markus Söderlund fick lektion i hur det var förr.

Veckans boktips!

Julgodis & Julpyssel

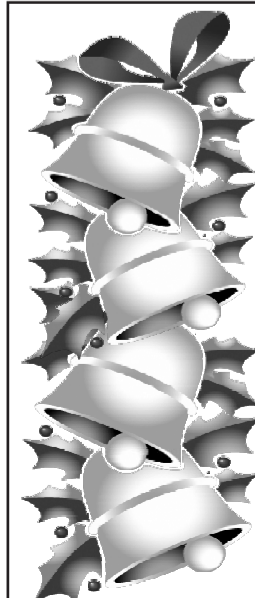
7,65€/st

LISCO

BOK & PAPPER

Skarpansvägen

Allsångskväll

med våra mest älskade
julsånger

torsdagen den 27 november kl. 19.00
i St: Catharina kyrka i Hammarland.

Medverkande:
Sångensamble under ledning av
Nina Andersson

John Adam Sjölund, ackompanjemang
Carl Micael Dan, kantor
Gunnevi Styrström, kyrkoherde

Programblad vid
ingången á 5€

Arr. Lions Club Åland Freja

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Den stora konsten när det gäller intervjuer är att lyssna. Det handlar inte om att titta någon i ögonen och nicka, utan om att faktiskt ta till sig vad de säger.

MICHAEL PARKINSON, TV-AKTUELL, I SVD

Visor med rim och reson

”Rim och reson” heter en bok som vissångerskan Christina Kjellsson skrivit. I lördags var hon på Åland, både för att sjunga och för att hålla visverkstad med en grupp åländska visvänner.

–Det är verkligen ett gott gäng som jag jobbar bra. Vi kunde gått hålla på i flera dagar, säger Christina Kjellsson entusiastiskt när Nyan tittar in under pågående skrivarkurs.

Din bok heter ”Rim och reson” är det vad som behövs för att skriva vistexter?

–Kanske inte alltid rim men nog reson, svarar Christina som bland annat menar att det är viktigt att vara ganska konkret i texterna och inte alltför svävande. Ibland kan man rimma, ibland behövs det inte.

Stororden

Hon har med kursdeltagarna också resonerat kring det hon kallar ”stororden”, sådant som till exempel själen, världen, horisonten, kärleken. Stororden måste man se upp med, menar hon.

–Använder man för mycket storord så blir det liksom ingenting kvar.

Det viktiga när man skriver visor är att få texten att fungera, att nå ut.

–Var och en har något viktigt att säga men det gäller att hitta sitt eget språk, konstaterar Christina.

Kursdeltagarna verkade också mycket nöjda med vad de fått sig till livs.

–Det har verkligen varit jättekul, säger Lola Karlsson och de andra runt bordet nickar instämmande.

Visan står sig

Christina är ju också en populär vissångerska och gav på lördag kväll en egen konsert i Visans vänners regi på Café Vreten i Folkhälsans hus i Mariehamn, där också visverkstaden på dagen hölls.

Hur står sig visan i dagen samhälle?

Vispedagog. Christina Kjellsson, vissångerska som också håller mycket viskurser. I lördags sjöng och undervisade hon på Åland.

–Bra, riktigt bra. Jag undervisar i Kungälv och Västervik och mina kurser är hela tiden fullbokade. Trots det samhälle vi lever i, med bland annat internet, så finns det ett stort intresse för, och ett stort behov av, den muntliga berättartraditionen. Man vill höra vad folk har att säga, också genom visan.

Kursen i Mariehamn var Christina Kjellssons första besök på Åland.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Vissskrivare. Sex åländska visvänner hade Christina Kjellsson, i förgrunden, på sin kurs. Från vänster: Gyrit Hagman, Kaj Wiik, Lola Karlsson, Kim Hansson, Marianne Häggblom och Helena Flöjt.

Föglöunga gjorde film om färjflytt

–Det har varit intressant för mig och säkert också för alla andra att göra filmen.

Det säger Anneli Jansson om filmen ”Föglö färjflytt” som hon och de andra eleverna i årkurs 7-8 i Föglö grundskola arbetat med under hösten.

På onsdag kväll sänds den i Åland 24.

Ombyggnaden av färjfastet i Svinö för den nya Föglöfärjan har medfört en hel del omställningar för dem som bor på Föglö eller har ärendet dit. Under hösten har man fått ta sig till Föglö via rutten från Långnäs till Överö i stället för från Svinö till Degerby – och tvärt om förstås, om man skall från Föglö.

Uppgifter för alla

Om det här har de tio eleverna i årskurs 7-8, under ledning av bildkonstläraren Eva Maria Mansnéus och Susanne Hellstrand, som är lärare i samhällskunskap, gjort en film. Filmarbetet ingick samtidigt i en kurs, Video i klassen, som Eva Maria Mansnéus gått på i Helsingfors med Ingrid Svanfeldt och Tom Björklund som lärare. Svanfeldt har också vid ett par tillfällen deltagit i arbetet på Föglö.

Anneli Jansson berättar att alla elever varit engagerade på något sätt i filmarbetet, allt från manusskrivande till redigeringen av den färdiga filmen. Den bygger till stor del på intervjuer.

Blev ni i överraskade av någonting när ni arbetade med filmen?

–Ja, kanske det att det faktiskt var så många som hade

förtur på färjan, säger Anneli.

Hon säger också att det visade sig att förbindelsen via Överö och Långnäs gjorde det svårare för hälsovårdarna och andra som är beroende av fungerande förbindelser.

–Det har också blivit svårt för ungdomar att, till exempel, åka till stan för att delta i idrottsträningar. Det är färre turer nu och de passar inte med tiderna, det tar längre och därför blir det svårare att få skjuts.

Bara roligt

Man har lagt ned mycket arbete på filmen men Anneli tycker att det varit värt det.

–Vi tänkte nog inte så mycket på arbetet eftersom det varit så roligt, säger hon.

De som jobbat med filmen,

Film. Anneli Jansson är en av tio Föglöungdomar som gjort en film som den aktuella färjflytten. Foto: ERKKI SANTAMALA

som i sitt färdiga skick är sex minuter lång är, utöver Anneli, Elias Skarén, Nadina Karlsson, Ieva Jelinska, Anders Gustafsson, Emil Sundelin, Evelina Sundelin, Minna Hellström, Elin Stenroos och My Jansson. Elin och My är elever från Sottunga som har bildkonst på Föglö.

På onsdag kl11 är det premiär för inbjudna i Föglö skola och på kvällen sänds filmen efter nyheterna i Åland 24.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Självständighetsdagen den 6 december firas

på Önningebymuseet med en konsert som inleds kl 16.00. Det är en sångensemble under ledning av Catherine Frisk Grönberg som framför sånger ur den finländska och åländska musikkatten. Även några adventsbetonade melodier kommer att ingå. Det är fri entré till självständighetskonserterna. Kaffeservering och dragning i Önningebymuseets vänners stora lotteri blir det också. Arrangör är Önningeby hembygdsförening med stöd av Landshövdingen på Åland, Peter Lindbäck. □

Insamlingen ”Spara talet”

som pågått runt om i Svenskfinland och på Åland är nu klar, skriver FNB-SPT.

–Inspejningarna med finlandssvenskt talspråk och dialekter är värda sin vikt i guld, säger projektledare Ann-Marie Ivars.

Svenska litteratursällskapet har alltså avslutat insamlingen av svenskt talspråk i Finland. Projektet ”Spara det finlandssvenska talet” inleddes år 2005 och sedan dess har talet från drygt 1.000 informanter spelats in, både män och kvinnor, både unga och äldre med varierande bakgrund.

–Språket är del av vårt kulturarv och forskning i svenskan i Finland ger mer kunskap om vår historia och vår kultur och samhörigheten med Norden, säger Ivars.

Enligt Ivars kännetecknas det finlandssvenska språkområdet av en rik språklig variation.

–Ingen dialekt är ändå en ö och dialekterna inom en region liknar varandra. Mellan Kyrklätt och Ingå eller Vörå och Oravais finns det inga skarpa skillnader. □

En allsångskväll arrangeras

på torsdag, den 27 november, i S:ta Catharina kyrka i Hammarland.

Medverkande är en sångensemble under ledning av Nina Andersson, bestående av Isebell Bergman, Guy Björkvist, Erica Danielsson, Malin Häger, Jennifer Jansson, Andreas Karlsson, Maria Karlsson och Inger Lyyski.

John Adam Sjölund ackompanjerar och kantor är Carl Micael Dan. Kyrkoherde Gunnevi Styrström medverkar.

Arrangör är Lions Club Åland Freja. □

Skeppargården Pellas i Lemland

Granboda håller öppet hus på lillajul den 29 november mellan klockan 12.00 och 15.00.

Besökarna bjuds på glögg och pepparkaka.

Försäljning av bröd och andra bakverk äger också rum. Under dagen bakas hemvete i en vedeldad ugn, nygräddat bröd säljs så långt det räcker. □

Sjungande tjejer. Texten till Barbie girl kan dessa tjejer i princip utantill, då går det att sjunga med ryggen mot tv:n. Från vänster Lina Nordqvist, Pernilla Ahlgren, Frida Olsson, Elin Holmström och Gabriella Mattsson.

Mysig karaoke i Hammarbo

Låten Barbiegirl blandas med skratt när det är karaokekväll på Hammarbo.

Killgänget är och bär grejer till Nipop-festivalen och tjänar på så sätt ihop pengar till en ny platt-tv till ungdomsföreningen.

Det är bland det första vi får veta när vi kliver innanför dörren på ungdomslokalen Hammarbo i Hammarland på fredagskvällen.

Tävlar i lag

På nedre våningen verkar dock de fem tjejerna i soffan trivas bra med att för en gång skull få ha tv:n för sig själva. Och fritt kunna välja och vraka bland de tolv skivorna till spelet Sing star, som alltså är ett slags karaokespel.

De väljer Aqua och låten "Barbie girl".

–Vi tävlar i lag, säger tjejerna, som berättar att det ofta brukar tillbringa fredagskvällarna på Hammarbo.

Träffas och prata

Ikväll är det en lite annorlunda kväll. Det är Ålands ungdomsförbund, med **Susy Ahlström** på plats, som ordnat med karaoke.

–Annars brukar vi inte ha något direkt program. De vill inte ha något ordnat program heller, utan vill bara komma hit för att träffas och prata, säger **Sussie Söderlund**, förälder som jobbar ideellt på Hammarbo på fredagskvällarna.

Tisdag och fredag

I soffan är det dags för Spice girls och deras hit "Wannabe".

–Tjejerna är nog nöjda nu

och passar på, annars är det ofta fotbollsspel eller bilspel på vårt playstation, säger **Niklas Danielsson**, som är den andra föräldern som är på plats denna kväll.

På Hammarbo är det ungdomskvällar varje tisdag och fredag. Det är Sussie och Niklas som turas om tillsammans med kommunens fritidsledare **Peter Forsström** och föräldern **Janne Olsson**.

Enligt de vuxna på plats brukar de vara mellan 10 och 20 ungdomar som dyker upp under kvällarna.

Stod varm och tom

–Det började en iskall vinterkväll när jag råkade se ett gäng killar ute i mörkret. De höll till vid ett uppvärmt litet uthus, eftersom där kunde de gå in och värma sig en i taget. Samtidigt stod Hammarbo uppvärmt och oanvänt. Sedan dess har vi varit här på fredagskvällarna, säger **Sussie Söderlund**, som hoppas att fler föräldrar skulle ta sig tid att tillbringa några timmar på lokalen.

–Vad gör man annars på fredagskvällarna, ligger hemma framför tv:n, fortsätter Sussie, som får medhåll av Niklas.

–Lönen är att få se hur glada ungdomarna är här, säger han.

"I'm a Barbie girl in the Barbie world. Life in plastic, it's fantastic..." hörs från källaren när vi stänger dörren till Hammarbo.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Vill ha fler föräldrar. Niklas Danielsson och Sussie Söderlund ställer upp som frivilliga föräldrar på fredagskvällarna på Hammarbo, men de skulle gärna se att fler frivilliga hjälpte till.

Stadsstyrelsen godkände två stadsplaneändringar

Ny bebyggelse 1. Storgården planeras för tomter men boende i närheten vill inte ha den ökade trafiken.

Illustration: STADSARKITEKTKONTORET

Nytt tvåplanshus-område vid Bolstavägen och nya tomter Östernäs. Det behandlade stadsstyrelsen på sitt möte i torsdags.

Stadsstyrelsen godkände i torsdags förslaget till stadsplaneändring för ett område vid Bolstavägen, fastigheten Lillbolstad i Dalkarby by, Mariehamn. Området är det som både staden och **Carl-Johan Bergman** stod som ägare till.

Genom ett förlikningsavtal har man bland annat kommit överens om att staden planerar fyra tomter på Bergmans område. För att kunna genomföra en god planering inkluderas i planområdet hela det aktuella området samt fastigheten öster om, vars ägare samtyckt till planeringen. Även de andra ägarna till marken runt Bergmans område har informerats om planläggningen, men ingen av dem vill ha en planläggning av sina fastigheter i det här skedet.

Ändringen innebär att Riäkersgränd och Odalvägen förlängs norrut för att serva de nya tomterna. Bolstavägen ska, enligt staden, inte ha flera infarter så det blir via de nya förlängningarna som trafiken från de planerade området leds ut till Gamla Godbyvägen.

Mot stadsplaneändringen har lämnats in en anmärkning från boende vid Riäkersgränd och Odalvägen där man inte vill att vägarna ska förlängas norrut och där man invänder mot att parkområdet bebyggs. Man anmärker också på att

Ny bebyggelse 2. Fastigheten Lillbolstad planeras för tvåplansbebyggelse med trafik via förlängningar till Riäkersgränd och Odalvägen.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

man planerar tvåplanshus när de andra husen i området är i ett plan.

Trots detta valde alltså stadsstyrelsen i Mariehamn att godkänns stadsplaneändringen.

Konstnärsbacken

Stadsstyrelsen beslöt också att ställa ut ett förslag ändring i stadsplanen för Storgården i södra Mariehamn. Det aktuella området, blivande helt oplanerat. Området ägs av staden förutom en egnahemstomt i sydöstra ändan.

Det finns inga fridlysta eller skyddsvärda arter i området

men n naturvårdsintendent **Jörgen Eriksson** önskar att träden som är cirka 70 cm eller mera i diameter kan sparas. Det finns heller inga kända fasta fornminnen förutom vid områdets västra gräns. Där finns ett stenröse, som bör närmare undersökas och kartläggas.

Stadsplaneförslaget består av 13 större egnahemstomter på 583 - 827 kvadratmeter och 29 mindre egnahemstomter på 382 - 435 kvadratmeter innehållande en bostadslägenhet per tomt, samt två tomter för kopplade byggnader det vill säga kedjehus med fyra lägenheter. Det har redan kommit

in anmärkningar från bland annat invånare på Genvägen som är oroliga för att trafiken ska öka.

Beslutet att godkänna stadsplaneändringen togs efter omröstning där stadsdirektörens förslag vann med 4-3 mot socialdemokraternas där man ville ändra planerna på att göra Genvägen till genomfartsväg. Stadsplaneändringen för Storgården läggs fram till påseende och om inga anmärkningar inkommer fortsätter planeringen.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Får köpa mer industrimark

HAMMARLAND. Hammarlands församling har fått grönt ljus för att sälja råmark för industriändamål till kommunen. Kommunstyrelsen föreslås därför nu för fullmäktige området köps in.

Hammarlands kommun har redan ett industriområde i Präst-

gården by där efterfrågan på tomterna varit god och marken nu i princip är fullt utnyttjad. Därför har kommunen förhandlat med församlingen om inköp av ett angränsande område på 3,6 hektar, något som skulle mer än fördubbla industriområdets totala areal till ca 5,5 hektar.

Församlingen har ställt sig

positiv och nu har också kyrkostyrelsen i Helsingfors gett försäljningen sin välsignelse.

Enligt kommundirektör **Kurt Carlsson** är priset på marken cirka 1,5 euro per kvadratmeter, eller cirka 54.000 euro totalt.

Ifall fullmäktige går på kommunstyrelsens linje och beslutar att marken skall inköpas kan det dock ännu dröja ett tag innan

området kan ges ut till hugade näringsidkare. Den nya marken måste nämligen planeras för sitt ändamål.

Att det skall att finnas intresse för etableringar på området tvivlar kommundirektören dock inte på.

–Tomterna på det tidigare industriområdet har ju gått bra åt, konstaterar han. (jk)

Plus 700.000 i Lemlandsbudget

Kommun med klöver över. Budgetförslaget för Lemland 2009 visar ett årsbidrag på 1.129.628 euro och slutligt överskott på 721.628 euro, detta trots att man år 2009 sänker skatten från 17 till 16,5 procent. Enligt planen ska man även kunna betala av på kommunens lån. Foto: ERKKI SANTAMALA

LEMLAND. Budgetförslag för år 2009 visar upp en positiv bild av kommunens ekonomi.

–Det är resultatet av ett väldigt långsiktigt arbete av tjänstemän och politiker, säger styrelseordförande Gun-Mari Lindholm (ob).

Förra veckan klubbade kommunstyrelsen i Lemland sitt förslag på budget för nästa år.

–I motsats till många andra åländska kommuner har vi en god ekonomi, säger styrelseordförande Gun-Mari Lindholm (ob) stolt.

Orsakerna är många, enligt Lindholm, som bland annat lyfter fram att man jobbat väldigt långsiktigt både gällande investeringar och satsningar i kommunen.

–Till exempel tog vi redan på 1970-talet beslut i Lemland om

en central skola. Jag säger inte om det är rätt eller fel, och säkert stormade det kring beslutet här också, säger Gun-Mari Lindholm.

Bra skattebas

Budgetförslaget visar ett årsbidrag på 1.129.628 euro och slutligt överskott på 721.628 euro, detta trots att man år 2009 sänker skatten från 17 till 16,5 procent. Enligt planen ska man även kunna betala av på lånen.

–Vi har väldigt många löntagare som bor i kommunen, vilket ger en god skattebas, säger Gun-Mari Lindholm.

Under det kommande året väntar inte några nya, större investeringar för kommunen.

–Vi har genom åren gjort många investeringar, bland annat byggt ut skolan och byggt nya dagis. Vi gjorde det då det var förmånliga landskapsandelar.

Enligt Lindholm planeras dock många små satsningar som påverkar invånarnas vardag. Till exempel finns, i styrelsens förslag, höjningar i anslagen för äldreomsorgen. Tanken är att extra tjänster ska kunna köpas in när behov finns.

Maxavgiften för barnomsorg föreslås ligga kvar på 200 euro per månad. Och efter omröstning föreslår styrelsen att kommunen ska erbjuda 20 timmar avgiftsfri förundervisning per vecka för alla 6-åringar.

Planer finns även på återkommande evenemangsbuss för unga. Bussar som ska trafikera vid speciella evenemang, som till exempel Paf Open, ö-spelen och Rockoff, så ungdomar kan åka hem på kvällarna.

–Det är små detaljer här och där, små summor, men

Fakta/Budgetförslag Lemland 2009

- Överskott i budgetförslag: 721.628 euro.
- Skattesats: 16,5 procent.
- Skatteinkomster: 2.530 euro/invånare.
- Verksamhetsintäkter: 418 euro/invånare.
- Verksamhetskostnader: 4.039 euro/invånare.
- Årsbidrag (inkomster minus utgifter): 1.129.628 euro.
- Lånestock, prognos: 229 euro/invånare.
- Invånarantal, prognos för 2009: 1.800 personer.

som höjer kvalitén, säger Gun-Mari Lindholm.

Eko i skolan

Kommunen satsar även extra på miljön.

I förslaget budgeteras 50.000 euro för inköp av vindkraftsandelar och man höjer även anslagen för skolmaten, så att det ska finnas möjlighet att köpa närproducerat och ekologiskt.

Enligt tradition ingår ett öppet möte för allmänheten i budgetarbetet i Lemland. I år hölls

mötet på Pellas och alla nämnder presenterade sina planer och visioner för kommande år.

–Intresset bland allmänheten är inte så överdrivet stort, men vi håller envetet fast vid det här. Och i år var det ju många nya så det är en bra genomgång, säger Gun-Mari Lindholm.

Fullmäktige behandlar budgetförslaget första gången den 11 december och sedan igen den 17 december.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

–Inget beslut är taget än, säger rektor Bodil Rhegård.
Foto: FREDRIK WIKSTRÖM

Protestlista kan förhindra privatisering

Den protestlista som skrevs under av 60 elever och personal kan förhindra att Naturbruksskolans kök privatiseras. Det konstaterar rektorn Bodil Rhegård.

■ Naturbruksskolans matservering har varit under diskussion för en privatisering under hösten.

Köket serverar varje dag lunch till 80 personer och ett sextiotal elever och personal skrev under protestlistor mot att verksamheten bjuds ut.

Bodil Rhegård är rektor på skolan och menar att det påverkar beslutet.

–Protestlistor kom in, det ser ut som att vi fortsätter som vanligt, säger hon.

Det innebär, som Nyan tidigare berättat, i så fall att köket är kvar i skolans regi och att dagens två kökstjänster behålls.

Inget bud

I veckan, när Naturbruksskolans direktions höll möte, kunde de även konstatera ett minst sagt svalt intresse.

–Vi har inte fått något bud, men inget beslut är taget än.

På torsdag nästa vecka samlas direktionen för en ny överläggning.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

EJ GMO-majs på Åland

■ Det utsäde som används i testodlingen av fodermais på Åland är inte genmodifierad.

Det klargör växtodlingsrådgivare Joachim Regårdh i ett pressmeddelande, efter riksdagsledamot Elisabeth Nauclérs spörsmål i riksdagen om just GMO-fodermais.

Den majs som odlats på Åland 2008 har fransk ursprung och sorten heter MAS 09.A och är förädlad av företaget Maisadour semencec.

”Företaget marknadsför över 200 registrerade sorter i 35 länder. 5 av sorterna som företaget marknadsför är genetiskt modifierade - MAS 09.A är inte en av dem. Företaget garanterar att inblandning av så kallad GMO inte sker i de traditionellt förädlade sorterna.” skriver Regårdh.

Under den senaste växtsäsongen har cirka 10 hektar fodermais odlats på Åland. Odlingen har skett på tre olika skiften, ett i Sund Kulla och två i Jomala Överby. (ab)

Sigbritt blev årets martha

Sigbritt Fagerström från Saltvik utsågs till årets åländska martha i samband med Ålands marthadistrikts höstmardag på Godby hotell i söndags.

47 marthor från 12 olika föreningar deltog i höstmardagen på Godby hotell.

lyckades värva fyra nya unga marthor nyligen, genom att ge dem medlemskap i föreningen i julkapp.

–Och de är fortfarande medlemmar!

Förutom äran får Sigbritt ett kaffemått i silver, diplom och blommor. Att hon är glad och

överbaskad över utnämningen är tydligt.

–Jag tackar så jättemycket, vad snälla ni är! Och att jag engagerar mig, det är ju bara för att det är så roligt att vara martha.

Barn i fokus

Under höstmötet diskuterade marthorna även verksamhetsplan och budget för nästa år. 2009 firar marthaförbundet i Finland 110 år, och i samband med det ska Ålands marthadistrikt sätta barnen i fokus.

–Vi ska i samarbete med andra föreningar ta fram en barnmatsbroschyr, som tar upp hur man lagar sin egen barnmat, berättar Charlotta

Överbaskad. Sigbritt Fagerström blev både glad och överbaskad då hon utsågs till årets martha i går. Här överlämnar Ragni Eriksson diplom.

Solax, projektkoordinator för Ålands marthadistrikt.

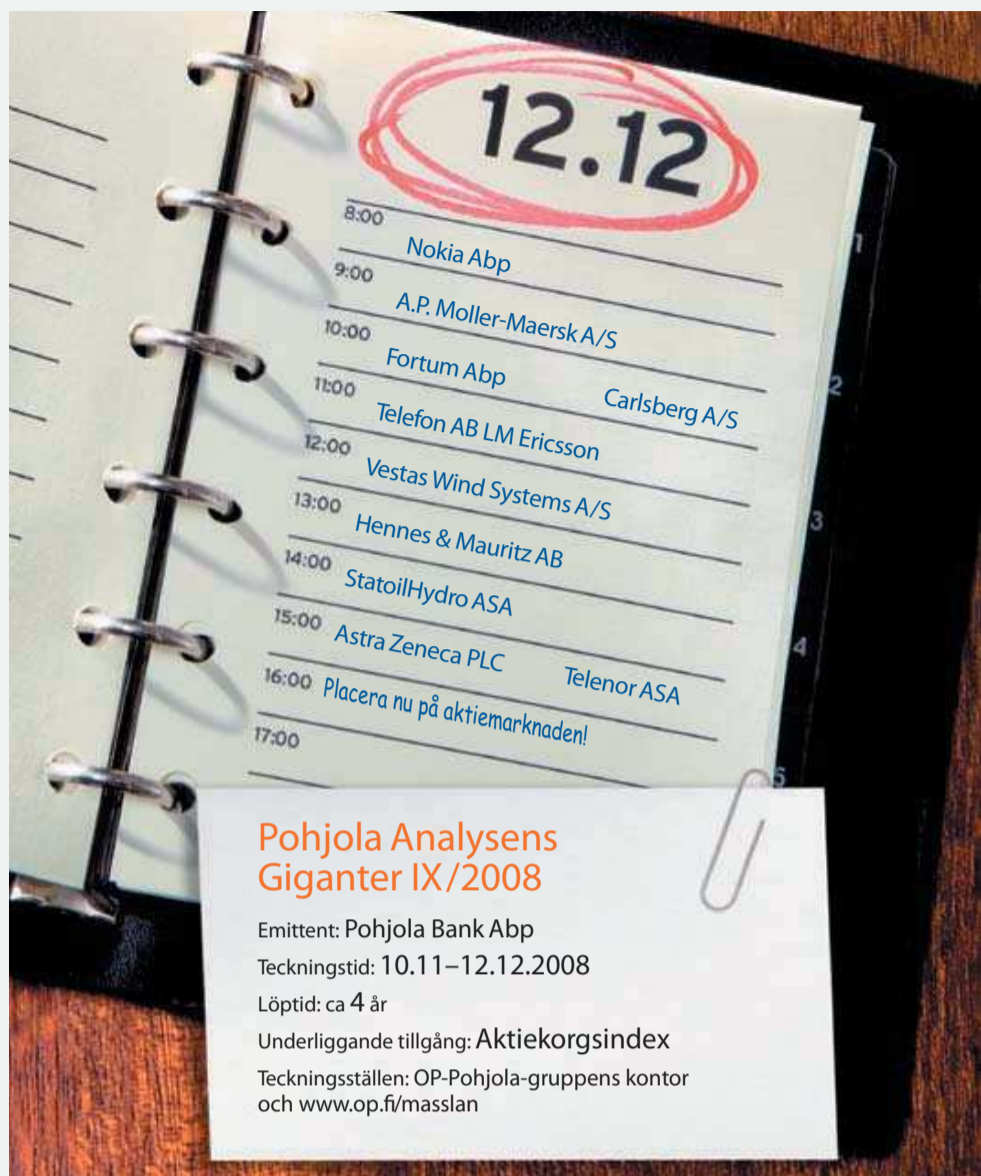
Charlotta berättar också att man kommer att ordna föreläsningar och kurser som handlar om barn.

–På det här sättet hoppas vi nå en ny åldersgrupp också, småbarnsföräldrarna.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
Foto: ERKKI SANTAMALA

Orolig för börsens utveckling?
Nu kan du placera på börsen med tryggt kapital! *

12.12

8:00	Nokia Abp	
9:00	A.P. Moller-Maersk A/S	
10:00	Fortum Abp	Carlsberg A/S
11:00	Telefon AB LM Ericsson	
12:00	Vestas Wind Systems A/S	
13:00	Hennes & Mauritz AB	
14:00	StatoilHydro ASA	
15:00	Astra Zeneca PLC	Telenor ASA
16:00	Placera nu på aktiemarknaden!	
17:00		

**Pohjola Analysens
Giganter IX/2008**

Emittent: Pohjola Bank Abp
Teckningstid: 10.11-12.12.2008
Löptid: ca 4 år
Underliggande tillgång: Aktiekorgsindex
Teckningsställen: OP-Pohjola-gruppens kontor och www.op.fi/masslan

Hör av dig till oss så berättar vi mer!

Lisbeth Dahlén-Backas tel 633 361 Anders Ekström tel 633 362
Sven-Olof Josefsson tel 633 351 Johnny Nordqvist tel 633 365

*Lånets nominella kapital betalas på förfallodagen om inte förtida återbetalning utnyttjas i enlighet med lånevillkoren. Lånet är föremål för en normal emittentrisk. Lånet saknar säkerhet. Lånet emitteras av Pohjola Bank ABP (Aa1/AA-).

DINNERSHOW

med
**Artister från
Wallmans**

Lördag 6.12
Lördag 13.12

Vi presenterar ett färgsprakande dinnershowkoncept med en artistuppsättning från Wallmans på turné och sikta mot stjärnorna! Välkomna till Mariepark!

Meny

Skaldjursbakelse med räkor, kräftstjärtar och sikrom. ***

Grillad lammrostbiff serveras med citrontimjansky, rostad vitlökskrème och örtpotatispuré. ***

Kladdig chokladkaka med hemlagad apelsinglass och cointreau marinerade bär.

3 rätters middag med dinnershow och fördrink
59€/person

Helkväll med show!

Välkomna till Mariepark på dinnershow och avnjut samtidigt en god middag! Boka bord på tel. 13713.

MARIEPARK

RESTAURANG FESTVÅNING
www.mariepark.com - Tel. +358 18 13713

Gott till Lillajul!

Maletkött
Dahlmans av nöt ..... kg **7,50**

Revbensspjäll
färska ..... kg **5,95**

Färdig julsinka
Dahlmans ..... 100 g **1,69**

Julkorv
Dahlmans 3 stycken ..... pkt **9,15**

Prinskorv
Dahlmans ..... kg **9,15**

Jullådor morot, kålrot, potatis
Atria 400 g, (4,37/kg) ..... st **1,75**

Lutfisk
Chipsens ca 1 kg ..... kg **6,95**

Edamost
ACA 500 g, (7,75/kg) ..... st **3,89**

PLUSSA-erbjudande

Smör
Pirkka 500 g, max 2 pkt/hushåll, (3,98/kg) **1,99** /pkt
utan plussa 2,79/pkt (5,58/kg)

Söndags vetemjöl **0,95** /påse
2 kg (0,48/kg)
utan plussa 1,39/påse (0,70/kg)

Glöggdryck **0,89** /liter
Marli, 1 liter
utan plussa 0,99/liter

Klementiner **1,99** /påse
Pirkka, 1,5 kg (1,32/kg)
utan plussa 2,49/påse (1,66/kg)

Konfektaksar **10,00** /3 st
Fazer 320-350 g, (9,51-10,40/kg)
utan plussa 3,75/ask (10,71-11,71/kg)

Traditionella pepparkakor **1,79** /pkt
LU, 390 g (4,60/kg)
utan plussa 2,19/pkt (5,62/kg)

Titta in till oss, vi har det mesta du behöver!

Trevlig Lillajul

Citylivs

MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9-18 LÖRD 29.12. 9-15

Vintern kom först till Brändö

Redan i fredags kom vintern till Brändö. Under helgen snöade det också på fasta Åland, och i Gnisten åktes det pulka för allt vad tygen höll.

På fredagens morgon vaknade Brändöborna och såg sig nyvaket omkring i ett vackert vitt vinterlandskap.

–Ålands vinterparadis Brändö är så kallt av ljuvlig nysnö att en brasa är på plats. Scouterna är i farten, rapporterar kommundirektör John Wrede som också tog bilden på årets första snö på Brändö vid lunchtid fredags.

Två dygn senare, vid tre-tiden på söndagseftermiddagen, besöker Nya Åland Gnisten i

Mariehamn. Särskilt mycket snö är det inte i backen, men tillräckligt för att pulkorna ska glida bra.

Anna Alopaeus kommer åkandes ner för backen i en hiskelig fart.

–Det är första gången jag åker pulka i år, det är riktigt kul, säger hon.

Anna berättar att hon och pulkkompisen Elina Degerlund har längtat efter snön.

–Vi brukar ha snökrig, åka pulka, ja sånt där som man gör på vintern, säger hon.

Sedan tar hon pulkan i snöret och träsar sig upp för den branta backen igen, beredd på att göra ännu ett rekordsnabbt åk. (ka-f/ml)

Hej mitt vinterland! Snön kom till Brändö i fredags. Foto: JOHN WREDE

Pulkåkerskor. Anna Alopaeus, 10 år, och Elina Degerlund, 11 år, premiäråkte i pulkbacken i söndags. Foto: ERKKI SANTAMALA

Hård vind. Det blåste upp ordentligt under gårdagen. Viking Lines Amorella höll dock tidtabellen bra under eftermiddagen. Foto: ERKKI SANTAMALA

Stormen orsakade förseningar

Både färjor och flyg försenades på grund av den hårda stormen i går.

Det hårda vädret orsakade förseningar för Viking Lines fartyg Viking XPRS igår. Fartyget lämnade Helsingfors klockan 11.00 och anlände två och en halv timme försenad till Tallinn klockan 16.30. Tillbaka i Helsingfors var hon klockan 21.00 på kvällen, tre timmar försenad.

Under gårdagen kunde Viking Line inte heller garantera att ms Isabella skulle ta i land i Långnäs natten till idag. Enligt planerna skulle Isabella anlända från Åbo klockan 01.00 för att sedan fortsätta till Stockholm, men på grund av hård storm visste rederiet inte om det skulle gå.

När Nya Åland pratade med Eckerölinjen och Viking Line igår gick ms Eckerö och ms Rosella fortfarande utan problem.

Flygproblem

På grund av stormen hade även Helsingfors flygplats problem igår. Detta ledde även till förseningar för Air Ålands del.

–Vi fick vänta på klartecken innan vi kunde lyfta från Mariehamn, så vi var tjugo minuter sena härifrån, berättar personalen på Mariehamns flygfält.

Den hårda nordvästliga vinden tvingade flygledningen i Helsingfors att avvisa ett tiotal flygplan och be dem landa någon annanstans. Ett tag var bara en landningsbana i bruk.

Blir något plan omdirigerat till Åland?

–Nej, det tror jag inte. Det normala är att de landar i Åbo istället.

Söker lä

I samband med att stormen tilltog på eftermiddagen sökte några båtar lä söder om Eckerö udde.

–De ligger för ankar där nu, men vi har inte haft några olyckor än, rapporterar sjöbevakningen.

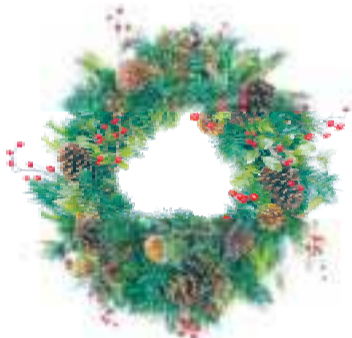
MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Julmarknad

ECKERÖ POST & TULLHUS

Lördag 29 och söndag 30 november
Lördag 6 och söndag 7 december
kl 12.00 - 16.00

Medverkande: Konsthantverkare, konstnärer, författare. Naturprodukter, smakupplevelser och julsånger m.m. Julgubbens postkontor och Mercedes Chokladpraliner. Välkomna!

Gästhem och Café Lugn & Rön

i samarbete med

ECKERÖ LINJEN

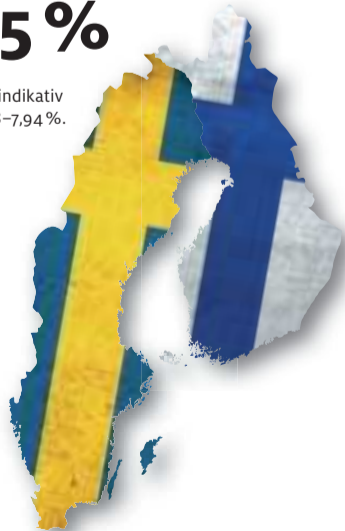
ÅLANDSBANKEN

Säg ja till ett rikare liv

Ränteobligation Value

5,0–36,5%

för hela löptiden. Motsvarar en indikativ effektiv årlig avkastning på 0,88–7,94%.

INTRISSERAD AV BÅDE RÄNTA OCH MÖJLIGHET TILL GOD AVKASTNING? Teckna Ränteobligation Value under tiden 17.11–8.12.2008. Placeringstid: 4 år. Obligationen har en normal emittentrisk. Prospekt finns på Ålandsbankens samtliga kontor och på www.alandsbanken.ax

tfn 29 011

ANKI JOBBAR IGEN!

NYHET!
15€

VÄLKOMNA

HÅLBAR
ROSINA, ERICA, ANKI,
MALIN, MARIKA & CAROLINE

SEBASTIAN
PROFESSIONAL

HAIR & MAKE UP STUDIO

SKARPANSV. 15 | TEL. 14 770
MÅN-FRE 9-17 | TIS&TÖ 9-19 | LÖ 9-14
(EFTER KL. 17 ENL. TIDSBOKNING)
WWW.SAXESS.NU

KEDDY

Eld är inredning.

1160,-
MOD 110 SP

Med kvalitetskassett från Keddy förvandlar du snabbt och enkelt din öppna spis till en effektiv och säker värmekälla.

Med standardinstallation, täckgaller, 1m anslutningsrör och konvektionsgaller 1800.-

MURSPISAR - DESIGNSPISAR - BRASKAMINER
SPISKASSETTER - SKORSTENAR - TILLBEHÖR

Försäljning och montering

**Kalevs
service**

Österkullagatan 2, 22140 Mariehamn
Tel. 0400 249 208 kalev@aland.net

www.kalev.nu

RPA-savupiiput Oy

Juvan teollisuuskatu 8 02920 ESPOO - Tuotekatu 6 21200 RAISIO
Tel. 020 730 4030 Fax. 020 730 4031 E-mail. info@rpa.fi
Hemsida: www.rpa.fi

INOX-I INOX-I*DOUBLE

ca 1000,-

Med Insatsrör Inox-I och Inox-I Double förebygger du problem med kondens samt skyddar den murade skorstenen från kondensskador.

Prisexempel ovan är på ett egnahemshus med installation och tillbehör för standardinstallation där 100 mm rör används.

MURSPISAR - DESIGNSPISAR - BRASKAMINER
SPISKASSETTER - SKORSTENAR - TILLBEHÖR

Försäljning och montering

**Kalevs
service**

Österkullagatan 2, 22140 Mariehamn
Tel. 0400 249 208 kalev@aland.net

www.kalev.nu

Hallå där

Hallå där Stefan Kalmer, vd på Kalmers som på tisdag öppnar som Elgiganten.

Hur går det med förberedelserna?

–Det är full fart, vi är säkert en sju-åtta man som jobbar för fullt med att färdigställa allt inför invigningen på tisdag. Vi exponerar produkter och för in dem i datorn.

Bygger ni om också?

–Jo vi bygger om väldigt mycket. Man kommer inte att känna igen sig alls, men om man har varit in i en Elgiganten-butik i Sverige känner man igen sig, vi följer deras koncept. Jag vågar säga att det blir stans snyggaste elbutik, stor och maffig.

Har ni anställt mer personal?

–Jo vi har anställt två personer till.

Vad har ni fått för reaktioner från allmänheten sedan det blev klart att ni blir en del av Elgiganten-kedjan?

–Vi har fått väldigt mycket reaktioner, uteslutande positiva.

Vad händer på tisdag nu då?

–Det blir invigning, och det går ut på att sälja, sälja, sälja. Vi väntar rusning och vi kommer att ha tre man från Elgiganten i Sverige här för att hjälpa till.

Lycka till på tisdag då!

–Tack så mycket!

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Aktielägenhet Neptunigatan 35 B

Lägenheten är 21 m² och är belägen i våning 1 (en halvtrappa upp) i gårdshuset. Den består av 1 rum med kokvrå och inbyggd sovalkov, hall samt badrum med dusch (vätrumsatta och -tapet). Fönster (bytt) mot öster. Kokvrån har spis med 2 plattor och ugn, kylskåp med frysfack. Lägenheten är i behov av vissa renoveringar. Förråd på vinden och i källaren.

Bolaget har 23 st lägenheter i 2 byggnader uppförda år 1958. Fjärrvärme. Vatten- och avloppsstammarna bytta 2004-06, fönster bytta 2002, gemensamma bastu- och duschutrymmen renoverade 2003. Tvättstuga finns. Yttertak bytt 1998. Bolagsvederlaget 57,75 €/mån inkluderar värme, vatten och sopavgift. Lägenheten är skuldfri.

Ledig 1.12.2008. Visning enligt överenskommelse.

Utgångspris: 39 000 euro

Aktielägenhet Ålandsvägen 23

Gavellägenhet om 61 m² i våning II. Den består av kök med matplats, hall, vardagsrum, sovrum och stort badrum. Fönster (bytta) mot väster, söder och öster. Parkettgolv i alla rum förutom badrummet. Köket har spis med keramisk häll samt gasspis och gasgrill. Badrummet har plastmatta, kakel, bubbelbad och plats för tvättmaskin. Eget förråd på vinden.

Bolagsvederlaget är 2,70 €/m². Lägenheten är skuldfri.

Bolaget har totalt 8 st bostäder och 3 st affärslokaler. Fjärrvärme. Parkering på gården.

Visning enligt överenskommelse. Ledig.

Utgångspris: 120 000 euro.

Fastighetsbyrå **K**arlsson Ab
RFM

Norra Esplanadgatan 5, tel 15 675, fax 15 672
GSM 0457 522 1634, e-post: sok@aland.net, hemsida: www.sokarlsson.net

Vi gör julen billigare!

JULKALENDER
Sveriges TV och Radios

SÄSONGSMUGG
2007, Arabia, blå el. röd

MUMIN-MUGG
Vintermugg 2008, Arabia

VINGLAS 29 CL 22,95
littala, Senta, 4-pack .....

DRICKSGLAS 3,35
littala, Kartio, 21 cl.....

SÄSONGSBURK 15,95
2007, Arabia, blå el. röd .....

Öppet: vard 8-20, lörd o. sönd 10-18 **SPARhallen**

allt du behöver -ändå klöver över!

K MARKET

F:ma
ERIK MATTSSON

GÄLLER MÅNDAG - TORSDAG

Gotlerkorv
i bit, Atria ..... kg **7,90**

Ananas
Panama ..... kg **1,90**

Gröna vindruvor kärnfria
500 g, Spanien ..... ask **2,95**

Isbergssallad
Spanien ..... kg **3,99**

Gäller tom söndag:

**ELEKTRISKA
LJUSSTAKAR -20%**

Röd paprika
Spanien ..... kg **3,95**

Veckans semla:
Långsamofin semla
Ålandsbagarn ..... st **0,35**

PLUSSA

-FÖRMÅN Gäller hela november

Smör
500 g, Pirkka ..... pkt **1,99**
utan Plussa-kort 2,79/pkt Max 2 pkt/hushåll

Sunnuntai specialvetemjöl
2 kg ..... pkt **0,95**
utan Plussa-kort 1,39/pkt

Fazer blå och Omar chokladkakor
200 g ..... 3 st **4,00**
utan Plussa-kort 1,75-2,09/st

Pampers blöjor
ekonomipack ..... pkt **9,50**
utan Plussa-kort 10,95-11,95/pkt

GODBY TEL 43 250

VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16

BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

Långväga gäst. Laura Lågland har kommit ända från Björneborg för att gå på Nipop. Hon besöker festivalen tillsammans med kompisarna Kim Lågland, Yones Laajali och Dennis Bergman.

Blåsprov. Elin Holmström och Frida Henriksson blåser i en alkometer innan de får komma in på Nipop-festivalen, som är ett helt drogfritt evenemang. Aso Hosseini och Kari Kärki kontrollerar att allt står rätt till.

Rocktjejer. Jennifer Häggkvist, Bea Grönlund, Maria Sandström och Natalie Häggkvist vill se hårdrockarna Sturm und drang.

Hög klass när NIPÅ ordnade festival

Ungefär 250 personer har samlats på Idrottsgården för att se fem unga band uppträda under lördagskvällen.

De får bara se fyra.

Men vilka band det är. Klassen är hög, och det slår mig hur tråkigt det är att publiken inte är större.

Klockan är strax före sju när vi kommer till Idrottsgården. Vid ingången möts vi av Aso Hosseini och Kari Kärki. De gör under kvällen alkotest på alla som vill in på festivalen. Blåsprovet måste visa noll, annars får man snabbt vända i dörren.

–Hittills har vi inte fått fast någon, säger Kari Kärki glatt.

Vi fortsätter in i konsertsalen. Ungdomar står utspridda i grupper, och man behöver verkligen inte trängas. Framme vid scenen är det ännu ganska tomt.

–Vi är här för att se de som vann Unga band-tävlingen, The PeeGees, säger kompisarna Frida Lindqvist, Moa Manselius och Lisa Schuman.

Tjejerna tycker att det är roligt att Nordens institut ordnar en musikfestival, men de tycker att inträdet är lite i överkant.

–Det är lite dyrt bara, tio euro i inträde.

Spelglädje

Först ut på scen är just Unga band-vinnarna The PeeGees. De river av sin egen låt 7eleven, och genast ser man att fötter börjar stampa i takt, lite försiktigt sådär som det alltid är tidigt på kvällen.

Och The PeeGees bara växer under spelningens gång. Ungdomlig folkmusik kallade NIPÅ musikstilen när de skickade ut pressinformation, och nu kan alla konstatera att det här är riktigt häftigt. Fyra stråkar, piano, trummor, gitarr och en basfiol, det låter kanske torrt, men jag kan lova att spelningen är allt annat än just det.

–Vill ni höra en låt till? ropar Zaida Ponthin när bandet spelat i en halvtimme.

Publiken är med på noterna

Dragplåster. Nästan alla vi pratar med på Idrottsgården har kommit för att se hårdrockbandet Sturm und drang, och när killarna går på som kvällens sista akt har det fyllts på med folk framför scenen. Foto: NIPÅ

Unga band-vinnare. The PeeGees spelar ungdomlig folkmusik. Det svänger rejält.

och klappar entusiastiskt efter mer.

–Okej, jag har knappt något tagel kvar på min stråke, men vi kör, säger Zaida glatt.

För spelglädje, det har PeeGees hur mycket som helst. Och att spela fiol så att man nöter ut en stråke på en halvtimme är inte illa. Eller som konferencieren Michael Hancock säger:

–Det har aldrig varit så rätt att fela.

Högklassigt

Näst ut är bandet Oriol Joans med ålänningarna Lars Bomanson, Andreas Hagman och Pekka Pörfors i ensemblen. Tillsammans med Carl Karlsson och Madelene Gunnarsson bjuder de på poplåt efter poplåt, den ena bättre än den andra.

–Vi har lagt om vår stil sedan vi spelade på Bastun förra året, så ni som var där får en överraskning nu, säger Lars Bomanson när han presenterar bandet.

Och jag som inte var på Bastun då? Ja jag blir också överraskad. Visst har jag hört att Oriol Joans ska vara bra, och efter att ha läst andras omdömen var jag visserligen beredd på att bandet skulle vara det. Men att de skulle vara SÅ bra var ändå överraskande. Riktigt, riktigt hög klass.

Kvällens höjdpunkt

Men majoriteten av publiken verkar inte vara i Idrottsgården för Oriol Joans skull. Nej bandet som alla vill se är kvällens sista akt Sturm und drang.

Ljuvligt. Oriol Joans imponerar med underbara pop-låtar. Här ser vi ålänningarna i bandet, Lars Bomanson, Pekka Pörfors och Andreas Hagman.

–Vi känner till dem lite, det går bra att lyssna på dem, säger Jennifer Häggkvist, Natalie Häggkvist, Bea Grönlund och Maria Sandström.

Tjejerna ville egentligen se det norska bandet Surferosa, men de har fått förhinder och kommer inte till Idrottsgården. Då går Sturm und drang lika bra, rock är det som tjejerna gillar.

Även Dennis Bergman, Yo-

nes Laajali, Kim Lågland och Laura Lågland vill se Sturm und drang. Laura har kommit ända från Björneborg för att gå på festivalen.

–Jag har släktingar här, säger hon.

Kompisarna är överens om att det ska bli roligt att höra rockbandet riva av 80-tals inspirerade låtar senare under kvällen.

–Jag har i och för sig bara hört en låt med dem, men den var bra, säger Kim Lågland.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 468

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Fotnot: Fler bilder från Nipop-festivalen kan du se på www.nyan.ax

VÄLKOMMEN Å ÅLAND!

Invigningsfest tisdag den 25 november.
Start kl. 08.30, kom i tid!

42" LCD-TV

Inbyggd Digitalbox

42" **HD** ready 2x **HDMI** **DVB-T**
TERRESTRIAL

42LG2000

42" LCD med inbyggd digitalbox. 2HDMI gör det enkelt att koppla in dina externa enheter så som DVD, hemmabio eller TV-Spel. Energiförbrukning (På/Standby)275/1W. Vikt 22 kg.

EZ GIGANTEN

Energisnål med 1200 varvs centrifugering

Kolla priset

349€

Electrolux
EWF12049

Tvättmaskin från Electrolux med 1200 varv centrifugering. Maskinen har snabbprogram och kapacitet på 5 kg. Energi/Tvätt/Centrifugering: A/A/B. Startfördröjning på 2, 4 och 8 timmar. Stor lucköppning.

Electrolux
ESF66029

Diskmaskin från Electrolux med mycket låg ljudnivå (endast 45 dB), senare start och 5 olika temperaturer. 5 program inklusive snabbdisk på 30 min. Display, praktiskt inredning och inre belysning.

399€

399€

Electrolux EKC6005

Spis med äkta varmluft, traditionell värme och grill. Stor 21 cm stekzon och steglös reglering av alla kokzoner. Tvättbar Clean emalj i ugnen och uttagbara ugnstegar för enkel rengöring. Energisnål, energiklass A. 60cm. 400v

Electrolux ZUS3340

En konstruktion med fokus på ljudnivå. Kombinerar optimalt dammupptag med låg ljudnivå. 1800 watts motor och 330 watts sugeffekt. Syntetisk dammpåse med bättre filtrering. Tillbehör på handtaget.

Design och prestanda

KENWOOD CJ125SS

En stor och funktionell mikrovågsugn. Den rymmer tallrikar på upp till 31,5 cm, och grill- och avfrostningsställning är inkluderat. Mycket enkel att använda med elektronisk Easy-tronic kontrollpanel. Automatiska tillagningsprogram inklusive avfrostning, 5 effektlägen och grilleffekt på 1000 watt.

99€

BOSCH MCM2004

Bosch köksmaskin som skär, hackar, river och vispar små mängder. Levereras med 2 vändbara verktygsskivor och dubbel stålkniv. Har kapacitet upp till 1,5 kg degmassa. 2 hastigheter.

35€

89€

Electrolux ZB2811

Ergorapido 2-i-1 är den perfekta lilla dammsugaren för snabb rengöring. Den sladdlösa dammsugaren har ett motordrivet munstycke som effektivt tar upp damm, smulor, sand och grus från golv och mattor.

15€

BRAUN KF400

En kompakt kaffebruggare på 1000 watt som brygger upp till 10 koppar åt gången. In och utvändiga vattenmätare för bästa översikt. Dropstop låter dig ta kaffe under brygningens gång!

6,90€

MATSUI MIR101

Rostfri sula som ger en smidig strykning. Temperaturkontroll och lampindikator finns också. Du kan välja mellan våt och torr strykning med spray.

5,90€

TEFAL

TEF1240572

Stekpanna med starkt och reptåligt ytterhölje. 5 lager Non-stick beläggning invändigt, säkerställer att maten inte bränner fast och gör pannan enkel att rengöra. Thermo-Spot, talar om för dig när pannan är stekklar.

42" LCD-TV

Inbyggd Digitalbox

42" **HD ready** 2x HDMI™ DVB-T
HIGH DEFINITION MULTIMEDIA INTERFACE TERRESTRIAL

699€

42LG2000

42" LCD med inbyggd digitalbox. 2HDMI gör det enkelt att koppla in dina externa enheter så som DVD, hemmabio eller TV-Spel. Energiförbrukning (På/Standby) 275/1W. Vikt 22 kg.

499€

THOMSON

32N90NH22N

Thomson 32" LCD-TV med dubbla HDMI för enkel anslutning av digital media, så som Blu-ray DVD, TV-Spel mm. Dynamisk kontrast på 10000:1 ger bra svärta och klara färger. Vikt 15kg. Energiförbrukning (På/Standby) 130/1W.

219€

**PHILIPS
HTS4600**

2.1 hemmabio ifrån Philips. HDMI anslutning och möjlighet att skala upp bilden till 1080P. Läder och sober design i svart pianolack. Kraftfullt ljud för både film och musik.

79€

**DENVER
MT739**

Superpris på en bärbar DVD-spelare med 7" LCD skärm från Denver. Passar perfekt till bilfärden i sommar, eller kanske på vägen till jobbet eller skolan? På den 7" stora skärmen kan du se alla dina favoritfilmer när det passar dig och var du än är!

35€

**PHILIPS
DVP3120**

DVD-spelare från Philips i slimmad design, som spelar alla de vanligaste formaten. Även utrustad med "Disc Resume", vilket gör att spelaren kan komma ihåg var du slutade att titta på din film. Svenskt menysystem vilket gör den enkel att hantera.

15,4"

2 GB internminne

160 GB hårddisk

Windows Vista Home Premium

TOSHIBA

Leading Innovation >>>

SATL300D13J

En bärbar dator från Toshiba till ett otroligt pris! Utrustad med AMD Sempron 3600+ processor, 2 GB internminne, 160 GB hårddisk och Wlan. Har även en 15.4" skärm, webbkamera och DVD-brännare. Levereras med Windows Vista Home Premium.

399€

HPDJF4210

En multifunktionsskrivare från HP med kompakt format som skriver ut, skannar och kopierar. Enkel anslutning till datorn via USB. Den skriver ut med en hastighet på upp till 26 sid/min.

39€

129€

Benq

BENQ2200HDA

22" LCD, max upplösning: 1920x1080, kontrast: 1000:1.

69€

Kodak

C913BLACK

En enkel och användarvänlig digitalkamera från Kodak med 9 Megapixel, 3x optisk zoom och en 2,4" LCD skärm, till ett mycket bra pris.

119€

CASIO

EXILIMEXZ19BL

Digitalkamera från Casio med 9,1 Megapixels upplösning, 3x optisk zoom och 2,6" Wide LCD-skärm. Kameran är utrustad med Face Detection och levereras med uppladdningsbart Li-Ion batteri och laddare.

30 dagar öppet köp

Elgiganten lämnar öppet köp i hela 30 dagar. Har du använt produkten skall den återlämnas komplett och oskadd. Enda undantagen från öppet köp är produkter med abonnemang, mobiltelefoner och "på köpet" erbjudande. På film, spel och programvaror gäller öppet köp vid obruten förpackning. Glöm inte att ta med kvittot.

30 dagar prisgaranti

Elgiganten lämnar 30 dagar prisgaranti från köp. Skulle du mot förmodan hitta en produkt billigare, betalar vi tillbaka mellanskillnaden. Förutsättningen är att produkten är av samma märke samt har motsvarande specifikationer och kan köpas på lika villkor. Prisgarantin gäller mot lokala butikskonkurrenter och ej mot Internet. Glöm inte att ta med kvittot.

3 dagar tillgångsgaranti

Elgiganten lämnar 3 dagar tillgångsgaranti. Om varan tar slut inom 3 dagar från annonsdatum, och vi inte kan få fram varan inom 10 dagar, garanterar vi dig en motsvarande eller bättre produkt till samma pris och du behöver inte betala handpenning. Enda undantaget från tillgångsgarantin är när annonserade varor är märkta med "begränsat antal".

Gigantisk brett sortiment

Hos Elgiganten finner du ett gigantiskt brett sortiment. Detta ger dig som kund möjlighet att jämföra och välja mellan olika märken och modeller, så att du hittar det som är bäst för just ditt behov. Varje vecka utför vi priskontroller hos alla våra konkurrenter, vilket borgar för att du aldrig skall behöva betala för mycket.

Gratis återvinning av elektronikprodukter

Vi hjälper dig som kund att återvinna gamla el-produkter på ett miljövänligt sätt. El-produkter innehåller värdefulla material som järn och aluminium, men också miljöfarliga ämnen som kvicksilver och kadmium. Alla Elgigantenvaruhus tar emot dina gamla vitvaror, datorer, köksmaskiner, brunvaror m.m. gratis för dig som konsument oavsett var den är köpt.

Öppettider

Vardagar: 08.30-19.00
Lördagar: 10.00-15.00
Söndagar: 10.00-14.00

KORT ELLER KONTANT

MER PÅ ELGIGANTEN.SE

ELGIGANTEN

5

229€

Wii

WIININTENDO

Nintendos spelkonsol Wii har framför allt en revolutionerande egenskap med rörelse-känsliga och trådlösa handkontroller som med hjälp av sensorer känner av hur du rör din handkontroll och överför dina rörelser till spelet! Detta ger en enorm närvarokänsla när du spelar.

iomega

IOMEGA1TB

Extern hårddisk från iomega med ett exklusivt borstat aluminiumchassi och hela 1000 GB lagringskapacitet. Spara dina filmer, musik, foton eller gör backup av dina viktigaste filer.

1000 GB lagring
Borstat aluminiumchassi

119€

Kontantkort

59€

Sony Ericsson

Z320IRED

Vikbar telefon från Sony Ericsson. Framtagen för enkel hantering. Designad med stilrena klassiska linjer. Inbyggd kamera på 1,3 Mpix, ett minne som rymmer upp till 100 bilder, högtalartelefon och MMS.

Panasonic

KXTG1100SD

Panasonics trådlösa telefon KX-TG-1100DECT, har en mängd olika egenskaper. Bland annat en upplyst LCD-skärm, telefonkatalog för 50 namn och nummer, en beredskapstid på 240 timmar och en samtalstid på 12 timmar. En prisvärd telefon för den prismedvetna.

19€

Priserna gäller t.o.m. 30/11-2008.

www.elgiganten.se

018- 28845

EL GIGANTEN

DET ÄR DUMT ATT BETALA FÖR MYCKET™

Adressen är: Vikingagränd 11, 221 010 Mariefhamn

Öppettider: Vardagar: 08.30-19.00

Lördagar: 10.00-15.00

Söndagar: 10.00-14.00

Martin Portin
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Jag brukar bli ensam bland tjejerna, men det är hästarna som gäller.
ANDERS SÖDERSTRÖM SOM VAR DEN ENDA MANLIGA DELTAGAREN I SLEIPNERS HOPPTÄVLING I HELGEN.

Revansch för IFK Mariehamn

2-0. IFK Mariehamns spelare jublar efter att Andreas Stenberg, längst till vänster, har gjort lagets andra mål.

VÄSTKUSTLIGAN	
IFK MARIEHAMN	5
USiKi	2

ISHOCKEY. IFK Mariehamn revanscherade sig för förra helgens snöpliga förlust mot tabelljumbon Luki-82 när laget i lördags mötte USiKi på hemmaplan. 5-2 slutade matchen i IFK Mariehamns favör efter bland annat bra målvaktsspel av Henri Aaltovirta.

Tabelltrean USiKi från Urjala rädde inte, trots en tillrest hejarklack, på IFK Mariehamn i lördagens match i Västskustligans division III. Matchen som spelades i Islandia slutade 5-2 till hemmalaget.

IFK förtjänade segern efter att ha visat upp ett mer disciplinerat spel än bortalaget. Speciellt i den första perioden uppträdde IFK-spelarna mycket noggrant på isen vilket ledde till att laget kunde gå till periodvila med en 3-0-ledning i ryggen. Målskyttar för IFK var **Daniel Gullans**, **Andreas Stenberg** och **Sam Landström**.

Tillbakapressat hemmalag

I den andra perioden kom USiKi in allt mer i matchen. Speciellt under den första halvan av perioden dominerade bortalaget som i mittperioden sköt 16 skott på mål mot IFK:s blott sex. Henri Aaltovirta i hemmamålet stod dock pall för allt bortalaget hade att erbjuda i anfallsväg och närmare än reducering än ett stolpskott kom USiKi-spelarna aldrig. Inte heller IFK-spelarna lyckades dock hitta målet varför

Förundrad. IFK Mariehamns kapten Mats Clemes förundrades sig efter matchen över att IFK alltid spelar bättre ju bättre motstånd laget möter.

det även i den andra periodpausen stod 3-0 till IFK.

Den tredje perioden inledes med att Andreas Stenberg såg ut att punktera matchen när han efter dryga två minuter tryckte in 4-0. Det resultatet stod sig tills att halva den sista perioden hade spelats då USiKi plötsligt gjorde två mål tätt inpå varandra. I det läget valde IFK:s tränare **Mikael Rosbäck** att ta time-out för att åter få ordning i leden.

Time-outen lyckades såttillvida att USiKi inte lyckades göra fler mål i matchen. Istället kunde **Philippe Thimm** sätta matchens sista mål när han med en dryg minut kvar sköt in returen på **Jim Manselins** skott och således fastställde slutresultatet till 5-2.

Nöjd lagkapten

Efter matchen var IFK:s lagkapten **Mats Clemes** av förklariga skäl mycket nöjd.

–Det var en skön revansch för förra helgen, konstatera han och ser flera bakomliggande orsaker till segern.

–Det var en blandning av bra skärpa, kämpaglöd och lite tur.

Clemes anser att matchen avgjordes i den första perioden då IFK kunde gå upp till en 3-0-ledning.

–Vi får ganska enkla mål, konstaterar han och spekulerar i att motståndarna kanske var lite sega efter sin resa.

Sist och slutligen ser dock Clemes endast en sak i IFK:s spel som kunde sägas vara något negativt.

–Vi har stunder då vi tappar koncentrationen, såsom då de gjorde sina båda mål.

–Men annars gör vi en bra match, tillägger Clemes.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
Foto: **ERKKI SANTAMALA**
erkki.santamala@nyan.ax

Stabil. Henri Aaltovirta gjorde en bra match i IFK:s mål.

VPS bekräftar Lyyskis övergång

FOTBOLL. VPS bekräftar nu på sin hemsida att man har värvat IFK Mariehamns **Jani Lyyski**. Enligt hemsidan har Lyyski skrivit på ett ett-årskontrakt med Vasalaget. Lyyski själv säger till hemsidan att han har hört mycket gott om laget och dess träningsledning. Vidare säger Lyyski att han upplever att det är dags att prova på något nytt även på sidan av planen och att Vasa för tillfället känns som rätt plats.

VPS:s sportchef **Juha Reini** säger å sin sida att man i Lyyski har fått en spelare som är villig att ge allt för att laget skall gå framåt. Vidare hoppas Reini att man i Lyyski har fått en spelare som kan leda VPS:s försvar.

VPS meddelar också att mittbacken **Jan Ahlvik** fortsätter i laget. (mp)

Sakari Mattila till Udinese

FOTBOLL. HJK:s **Sakari Mattila** är klar för Udinese. 19-åriga Mattila, som debuterade i Tipligan denna säsong, har skrivit på ett 4,5 år lång kontrakt med det italienska serie A-laget. Övergångssumman är inte offentliggjord. (mp)

Sportens kom ihåg

IFK Mariehamn-bordtennis: IFK:s juniormästerskap i bordtennis torsdag 27 november 18.00 i Idrottsgården. Sista anmälningssdag fredag 21 november. Frågor och anmälningar: Harry Lindqvist, tel:16217.

Sjömanshockey: Nya tränings-tider i Islandia 11 november–9 december är tisdagar 17.00-18.30. Samling 30 min före träning. Alla intresserade med. Brist på målvakter. Kontaktperson: Janne Welin, Birka Hockey.

ÅID-skidor: Det finns ännu några platser kvar till skidresan, Idre 4-7 december. Ring Charlotte 0457 5267037.

ÅSSF: viltmål cup 3 10m rörligt mål den 25 nov kl 18.30 på Bredmabanan.

Rätt tips

Lotto

4, 13, 16, 17, 21, 31, 32.
Tilläggsnummer: 2, 28, 30.
Vinstprognos: 7/-,
6+1/20.755,60 (14), 6/1.666,80,
5/46,20, 4/11,30.

Joker

9 9 2 4 8 5 6
Vinstprognos: 7/-, 6/31.757,00
(2), 5/10.585,60, 4/516,30,
3/50,80, 2/11,00.

Viking Lotto

9, 21, 26, 29, 33, 47.
Tilläggsnummer: 43, 48.
Lyckonummer: 10.
Vinstprognos: 6/564.512,80
(1), 5+1/19.448,30, 5/942,10,
4/22,70, 3/5,30.

V75, Tammerfors

I/4, II/9, III/5, IV/5, V/6, VI/12, VII/4.
Strukna: I/8, 15, II/4, IV/2, VI/4,
11, VII/7,8.
Vinstprognos: 7/129.735,10
(1), 6/1.161,80, 5/88,30.

Stryktipset

XX1 2X1 211 2211
Vinstprognos: 13/-,
12/16.881,00 (9), 11/519,60,
10/76,60.

Tuff ritt gav seger i Sleipners sista hopptävling

RIDSPORT. RK Sleipners genomförde under söndagen sin sista hopptävling för året. Totalt trettio-tre ekipage var anmälda varav sexton red felfritt i klass 1 och fem i klass 2. Trettio-två av dem var tjejer.

– Jag brukar bli ensam bland tjejerna, men det är hästarna som gäller, säger en glad Andreas Söderström.

För Andreas Söderström på Sjöskogs Flickan tog tävlingen slut redan vid första hindret. Tre olydnader i rad placerade ekipaget bland fyra andra utslutna tävlande i klass 2: 70 cm. Det nio åriga stoet kändes, trots sin ålder, orutinerat. Förklaringen var att de aldrig tidigare tävlat i ridhus.

– Hon blev lite stressad. Det var snällt att vi fick lite extra tid så hon kunde få vänja sig med omgivningen. Hon gillar att hoppa, vi har sex rosetter hemma men det har varit på ridbana, berättar Söderström.

I klass 1 vann **Timjan Åkerholm** från Ålands Ryttare på Masotica, en gammal travare. De hade ett fint samarbete och vann omhoppningen med nästan tre sekunder före **Viola Fyrvall** på Vanessa.

– Banan var rolig och lagom svår, säger Åkerblom och klappar stolt om sin Masotica.

Vågad vinnare

I klass 2 blev bästa Åländska ekipage **Lisa Holmström** med Stockmossens Ferrano. De red felfritt liksom fem andra konkurrenter. Det var

Familjär stämning. Deltagarantalet var bra och tävlingen samlade många hästvänner. Malin Mattsson tävlade för RK Sleipner på Sjöhagens Raket.

generellt snävare och snabbare vägval i andra klassen. Mest vågad och effektiv var förstapristagaren.

– Det var nog dagens fulaste ritt men det gav resultat, säger Holmström.

Holmström satt tryggt i sadeln och drev på ordentligt redan i grundomgången. Färre galoppsteg och valet av en kortare väg bland hindrena i omhoppningen blev ett vinnande koncept. Inte ens en halv sekund efter placerade sig **Jessica Sjölander** med Alice.

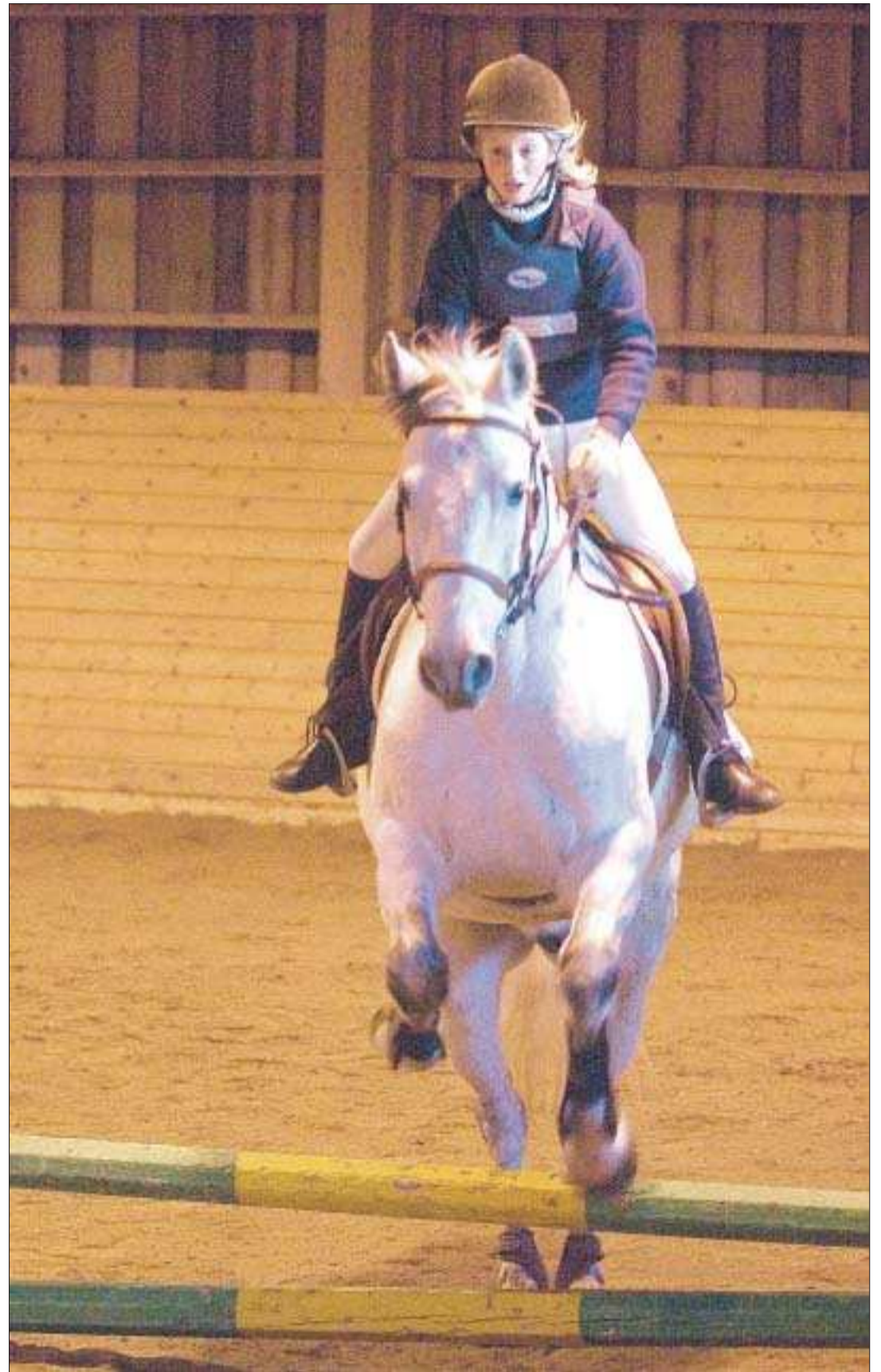
– Det fick bära eller brista. Jag satsade allt, säger Holmström.

PIA NORRMÉN
pia.norrmén@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Fick rosett. Alina Ganner med Lord Harper missade tredjeplatsen med elva hundradelar. Alla ekipage upp till sjätte plats fick rosett i klass 1.

Felfri ritt. Sexton ekipage red felfritt i klass 1: 50 cm och kvalificerade sig till omhoppningen. Där bland var Majja Engblom på Hagens Arrow från RK Sleipner. De red in på enionde plats.

RIDSPORT

RK Sleipner hopptävling, 23 november

Klass 1, 50 centimeter: 1) Timjan Åkerholm/Masotica, 18,00, 2) Viola Fyrvall/Vanessa, 20,71, 3) Emilia Kinnunen/Stockm. Ferrano, 20,77, 4) Alina Ganner/Lord Harper, 20,88, 5) Wilma Schönberg/Cherokee II, 21,18, 6) Rebecca Shafranov/Realillo, 21,30, 7) Fanny Andersson/Dimmans Martini, 21, 39, 8) Elvira Jansson/Ivory, 21,97, 9) Majja Engblom/Hagens Arrow, 22,48, 10) Victoria Adamczack/Norrbacks Pluto, 22,37, 11) Amanda Söder-

ström/Dumania, 22, 48, 12) Elin Sjuls/Zack, 23,67, 13) Frida Palmqvist/Norrbacks Pluto, 14) Amanda Aarnio/Castle Rock, 26,58, 15) Sandra Melander/Hokus Pokus (utesl.), Janica Mattsson (uteslut.), 17) Emma Våvare/Hagens Arrow (4 fel), 1,28,13, 18) Micaela Lund/Tornado Express (12 fel), 1,21,49, 19) Lovisa Lindbäck/Leonard (utesl.), Malin Mattsson/Sjöängens Raket (utesl.), Jorunn Lavonius/Castle Rock (utesl.), Josephine Berg/Zack (utesl.).

Klass 2, 70 centimeter: 1) Lisa Holmström/

Stockm. Ferrano, 21,43, 2) Jessica Sjölander/Alice, 21,73, 3) Lena Laitinen/Realillo, 22,53, 4) Sarah Johansson/Hayward Rambler, 25,83, 5) Janina Eklund/Tendemas, 26,42, 6) Linda Karlsson/Gesili (4 fel) 1,23,37, 7) Sanna Kortman/Stormur (8 fel), 1,08,85, 8) Eva Hagelberg/Michelangelo (utesl.), Evelina Schåman/Bilsbaeks Ramia (utesl.), Erica Carlsson/Famina (utesl.), Andreas Söderström/Sjöskogs Flickan (utesl.).

Utom tävlan: Viola Fyrvall/Vanessa, 30,64.

Gemenskap och prestige i MLK:s lagtävling

TENNIS. Det fanns utrymme för såväl tävling som umgänge när Mariehamn Lawn-tennisklubbs lagtävling avgjordes i lördags. Vann gjorde ett lag bestående av Niklas Möller, Kristin Hermansson, Annea Forsström och Alistair Waterhouse.

Hela 20 deltagare, fördelade på fem lag, ställde upp när MLK:s lagtävling avgjordes i lördags. Alla lag mötte varandra i två 40-minuters dubbelmatcher med löpande poängräkning där vinnaren i varje match fick två poäng. Vid oavgjort resultat delades en poäng ut åt vardera laget. Inför varje match hade lagen möjlighet att kasta om i sina laguppställningar vilket inbjöd till en del rävspel.

Gerd Lindqvist, som höll i trådarna för tävlingen, sade sig vara nöjd med deltagarantalet även om hon välkomnade ännu fler spelare. – Det är en rolig tävlingsform som lockar motionärer, är hennes förklaring till

Dubbelpartners. MLK:s lagtävling avgjordes genom dubbelmatcher. Här spelar Henrik Fagerholm och Berne Kjäll.

tävlingens popularitet och charm.

– Det handlar mycket om det sociala, tillägger Lindqvist.

Vill vinna på plan

Lördagens tävling vanns av ett lag bestående av Niklas Möller, Kristin Hermansson, Annea Forsström och Alistair Waterhouse. Av dessa håller Hermansson

med Lindqvist om att tävlingen till stor del handlar om gemenskap och om att träffa andra spelare.

– Det är roligt. Det är så socialt. Man möter många nya spelare, säger Hermansson och förklarar att man annars ofta spelar mot samma spelare hela tiden.

Hermansson har dock även en enklare förklaring till var-

Vinnare. Alistair Waterhouse, Annea Forsström, Kristin Hermansson och Niklas Möller stod som vinnare MLK:s lagtävling som avgjordes i lördags.

för hon ställde upp i lördagens tävling.

– För att jag älskar att spela tennis, säger hon.

Även om det sociala för Hermansson är det viktigaste med tävlingen uppger hon att

det också finns utrymme för prestige.

– Så länge man är på planen vill man vinna. Men det viktigaste är det blir roligt spel, säger hon vilket torde innebära att lördagens tävling

för Hermanssons del var i det närmaste perfekt.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Dubbel medaljör.

Christopher Oksman knep två medaljer av den nästhögsta valören under helgens SFI-mästerskap.

Tre åländska simmedaljer i SFI-mästerskapen

SIMNING. Tre silver blev saldot för de åländska simmarna när SFI-mästerskapen avgjordes i Helsingfors i helgen. Två av medaljerna tog Christopher Oksman medan Gustav Carlsson knep en medalj.

12 åländska simmare deltog i helgens SFI-mästerskap i simning som avgjordes i Helsingfors. Christopher Oksman tog silver på 50 meter bröstsim och 50 meter frisim. Gustav Carlsson tog å sin sida silver på 100 meter frisim. Enligt tränare **Kjell Hansen** som fanns med under tävlingarna stod de åländska simmarna för goda insatser på det stora hela.

–Det kom en del personliga rekord, ungefär som vi väntat oss, säger Hansen.

Personliga rekord, ja. De mest anmärkningsvärda stod **Linda Virta** för som slog sitt gamla personbästa på 400 meter frisim med cirka minuten. På samma sträcka satte också **Måns Lundberg** nytt rekord med cirka en halv minut. Även Carlsson slog sitt personliga rekord på 400 meter frisim med ungefär en halv minut.

Nästa stora tävling för de åländska simmarna är finalerna i de nationella Ungdomsmästerskapen som ordnas i Vasa under Lucia-helgen.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax

Finalförlust för JIK:s pojkar

VOLLEYBOLL. Jomala IK:s pojkgjuniörer reste i lördags till Södertälje för att möta två lag från Södertälje och ett från Team Gotland i seriespelet för pojkar under 19 år. Matcherna spelades i turneringsform där JIK lyckades ta sig till final.

I finalen föll dock laget med 1–2 i set mot Södertälje I. Sammanlagt vann JIK två matcher i turneringen och förlorade lika många. (mp)

Seger för Öhmans Storvreta

INNEBANDY. Hannes Öhmans Storvreta IBK vann i söndags mötet mot Västerås IBF i Svenska Superligan. Öhman stod för ett mål och två assist i matchen som slutade 6–1 till Storvreta. (mp)

Förlust för Ahlqvists Järfälla

INNEBANDY. Andreas Ahlqvists Järfälla förlorade i söndags hemma mot Falun med 3–4. Ahlqvist stod inte för någon poäng. Järfälla ligger just nu på en tionde plats med tio tagna poäng på tio spelade matcher i Svenska Superligan. (pn)

Ingves och Wirtanen nöjda med testspel

FOTBOLL. Wilhelm Ingves och Tommy Wirtanen har under den gångna veckan tränat med holländska SC Heerenveen respektive svenska Örebro SK. Båda säger sig vara nöjda med provspelet som för Wirtanens del ännu pågår.

När Nya Åland får tag på Wilhelm Ingves på söndag kväll sitter han på Oslo flygplats. Hans plan från Amsterdam kunde nämligen inte landa på Helsingfors/Vanda flygplats och flög istället till Oslo. En inte alltför förtjust Ingves hade på söndagskvällen som alternativ att flyga tillbaka till Amsterdam eller att stanna i Oslo. Med testperioden hos holländska ligan Heerenveen var Ingves dock desto nöjdare.

–Det har varit riktigt kul. Kul att känna på ett annat sätt att spela fotboll och ett annat land, säger han.

Intrycket som Ingves fick av Heerenveen var att laget och föreningen är bra organiserat. På träningarna fanns flera tränare som såg till att bra träning gavs. Tempot på träningarna var givetvis också högre än det Ingves normalt är van med.

Positiv respons

Enligt Ingves har han och FC Inters **Mika Ojala**, som tränade med Heerenveen samtidigt som Ingves, fått positiv respons av den ansvarige tränare.

–Vi har gjort det bra. Han är nöjd med oss, men sen är det de höga hönsen som bestämmer om en övergång, säger han.

Ingves är dock själv positivt

inställd till en flytt till Holland som i första hand, enligt honom själv, skulle innebära reservlagsfotboll. Det enda som han kan anmärka på är vädret som inte var det bästa under Ingves vistelse i Heerenveen och, som sagt, även skapade problem på hemresan. Hur och när ett beslut om en övergång tas vet dock Ingves inte med säkerhet.

–Vi får veta när ett beslut har tagits, säger han.

Omväxling för Wirtanen

Tommy Wirtanen, som har tagit sig ungefär halvvägs genom sin vistelse i Örebro och allsvenska Örebro SK, är också han nöjd med sitt provspel.

–Det har varit skoj. Det är kul med lite omväxling, säger han.

Även om spelarna är lite jämnare och tempot högre tycker Wirtanen att skillnaden mellan IFK Mariehamns och ÖSK:s träningar inte är så stor. Om sin eventuella framtid i klubben vet Wirtanen än så länge inte mycket, men idag, måndag, skall han sätta sig ner för att diskutera med ÖKS:s sportchef **Lennart Sjögren**.

Angående ÖSK:s tränare **Sixten Boström** har Wirtanen bara gott att säga.

–Han har bra träningar. Roliga och intressanta övningar, säger Wirtanen.

För den resterande tiden av provspelet har Wirtanen ingen speciell målsättning.

–Det gäller att göra sitt bästa och se om man duger, säger han.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Snötäckt. Väderomständigheterna var inte alltid de bästa under Wilhelm Ingves testspel i Heerenveen. Foto: PRIVAT

Ny passare gav poäng för JIK:s herrar

DIVISION I	
BROMMA B	3
JOMALA IK	1
(25–22, 19–25, 28–26, 25–17)	
TEKNIKUM	1
JOMALA IK	3
(25–20, 17–25, 22–25, 23–25)	

VOLLEYBOLL. Fjärde raka förlusten för Jomala IK blev mot Bromma i lördags. Sen vände trenden när de tog en efterlängtd seger mot Teknikum med 3–1 dagen efter. En ny passare och libero på planen var nödvändigt för att få ett slut på förlusterna.

Jomala spelade två bortamatcher i helgen. Den första mot Bromma B i lördags. Siffrorna vittnar om en klar bortaförlust. En förlust som berodde på dåligt spel och organisation i det åländska laget. Varken försvar eller anfall fungerade särskilt bra och motivationen var inte på topp.

–Det var ett riktigt botten napp, säger Fredrik Boman.

Förlust för Englunds Hudiksvalls HC

ISHOCKEY. Robin Englund fanns inte med i laguppställningen när hans Hudiksvalls HC i lördags förlorade hemma mot KB 65.

JIK reste sig. Efter fjärde förlusten i rad vann äntligen JIK borta mot Teknikum i söndags. Bilden är från JIK:s möte med Bromma B tidigare under säsongen. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Till söndagen gjordes en del ändringar. Byte av passare och libero gav ett bättre resultat. Speluget var tillbaka.

–Det blev ett helt annat go i laget, berättar Boman.

Mindre misstag och säkrare spel gjorde succé borta mot Teknikum med lika många spelade matcher. En säker seger mot tabelljumbon.

–Nu ska vi bara fortsätta så

här och hoppas på flera följande segrar, säger Boman hoppfullt.

JIK ligger just nu tre i tabellen med åtta poäng och två fler spelade matcher än serieledaren Lidingö.

Nästa match är hemma mot Säters B med en spelleddig helg emellan.

PIA NORRMÉN
pia.norrmén@nyan.ax
tfn 528 478

INNEBANDY

Innebandy, 19 november.

Herrar: IBK MPMP-Brändö IK 5–8; IF Fram 2-Ålandsbanken 5–5; Liffarna-Referee Killers 2–9; VÅSC-Lemlands IF 0–14; El Maccos-Fett 5–5.

Damer: HIK-IF Fram D 2–1.

JIK:s damer förlorade mot seriejumbon

DIVISION I	
BROMMA	3
JOMALA IK	0
(30–28, 25–20, 25–23)	

VOLLEYBOLL. Serieledande Jomala IK:s damer förlorade lördagens match i division I östra. Förlusten var något oväntad eftersom det var jumbon Bromma som stod för motståndet.

Jomala IK föll med klara 0–3 i set när laget i lördags mötte Bromma i division I östra. För JIK:s del var förlusten den andra för säsongen men samtidigt den andra i rad. Segern var för seriejumbon Brommas del den första för säsongen.

JIK:s **Sofie Lindman** förstär att många kan vara förvånade över att serieledande JIK förlorar mot jumbon men säger att Bromma är betydligt bättre än deras resultat hittills har visat.

–De är inte dåliga. De har många duktiga spelare som inte har varit samspelat ännu men som nu börjar vara det. De kommer att ta flera vinster i år.

JIK saknade dessutom två spelare ur sin startsexan, nämligen **Erika Johansson** och

Sandra Ekström, vilket enligt Lindman bidrog till förlusten.

Jämna set

Trots att JIK förlorade i tre raka set var matchen jämn. Speciellt det första och sista setet var jämna och slutade 28–30 respektive 23–25 sett ur JIK:s synvinkel. Enligt Lindman kändes det också som om segern fanns inom räckhåll, trots att det var Bromma som hade initiativet och JIK som fick försvara sig.

–På planen kändes det som att vi ändå skulle vinna på något vis.

Nästa helg möter JIK Rissne på bortaplan, ett lag som nu ligger endast två poäng efter serieledande JIK. Till den matchen måste JIK enligt Lindman slipa på försvarsspelet och servemotningarna men framförallt måste laget lära sig att hantera den press som serieledningen innebär.

–Vi måste få bort pressen. Vi har ingen orsak att vara presade.

Lindman framhåller att det är roligt att serien är jämn, de fyra första lagen ligger inom två poäng, och att JIK med tanke på avancemang till Allsvenskan ännu har allt i sina egna händer.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Följ sjövädret med Nya Åland

på hemsidan och i mobilen

Sjövädret som sms

För aktuell sjöväderprognos skicka:
PROGNOS SJÖ MÄRKET till 173521
Kostnad 60 cent

För femdygnsprognos skicka:
PROGNOS SJÖ MÄRKET 5

Fler sjödistrikt:
Bogskär, Bengtskär, Flötjan, Kumlinge, Kökars ören, Lågskär, Märket,
Nyhamn, Utö, Svenska Högarna

nyan.ax

TV-programmet

måndag 24 november

- 7.00 Gomorron Sverige** [35223724]
- 10.30 UR** [5800182]
- 13.00 Rapport** [16873]
- 13.05–13.50 Sportspegeln (R)** [6543502]
- 14.10 Djungeläventyret Campa, Campa** [9398279]
FILM Svenskt drama från 1976. I rollerna: Gunnar Hellström, Hugo Alvarez.
- 15.40 Andra Avenyn (R)** [4807366]
- 16.10 Gomorron Sverige** [7280231]
- 17.00 Rapport** [62927]
- 17.05 Avalon Heights** [5873705]
- 17.30 Skrotnisse och hans vänner** [37502]
- 17.45 Pi (R)** [941502]
- 18.00 Bolibompa** [40927]
18.00 Jultomtens lärling [18453] **18.15** Rorri Racerbil (R) [3704250] **18.25** Mona och Mastiff [9291434] **18.30** Krokodill [59786]
- 18.55 Sportnytt** [2320502]
- 19.00 Rapport** [23892]
- 19.10 Regionala nyheter** [6405250]
- 19.15 Fråga doktorn** [757250]
Hälsomagasinet. Finns det åldersrasim i Sverige?
- 20.00 Kulturnyheter** [64163]
- 20.15 Regionala nyheter** [1940434]
- 20.30 Rapport med A-ekonomi** [182]
- 21.00 Livet i Fagervik** [43989]
Svensk dramaserie från 2008. Del 10 av 12. Gästskådespelare: Pia Green, Thomas Roos, Stig Engström, Maria Alm Norell. Även 26/II, 29/II.
- 21.45 Toppform** [363786]
Hälsoserie. Del 10 av 12. Avslutning i simskolan.
- 22.15 Jag är Ziggy** [9602182]
Dokumentär. Ziggy älskar peruker, gitarrer och David Bowie. Hon har hundra talanger och ett handikapp. Även 29/II.
- 22.30 Hockeykväll** [618]
Ishockeymagasin. Del II av 14. Programledare: Marie Lehmann. Även 25/II.
- 23.00 Parabolfeber** [42347]
- 23.45 Kulturnyheter (R)** [9298989]
- 0.00 Dansbandskampen (R)** [58800]
- 1.30–7.00 SVT24** [88898835]

- 10.30 24 direkt** [17402434]
- 16.20 På Herrens mark (R)** [2412811]
Dansk realityserie från 2007.
- 16.50 Gudstjänst (R)** [6627328]
- 17.35 Landet runt (R)** [8394237]
Veckokrönika. Del 15 av 24.
- 18.20 Nyhetstecken** [3520989]
- 18.30 Oddasat** [92927]
- 18.45 Uutiset** [672960]
- 19.00 Tillståndet i världen** [56927]
Miljöprogram från 2008. Snart är det dags för bokslut över miljö tillståndet i världen 2008. Kommer Sverige då att behålla sin andraplats från 2007?
- 19.55 Rapport** [5448231]
- 20.00 Vem vet mest?** [4705]
Frågesport. Även 30/II.
- 20.30 2020** [3076]
Miljöprogram. Del 3 av 8. Design och konsumtion. Hur kan design göra vår ökande konsumtion mer miljövänlig.
- 21.00 På tunn is** [60873]
Norskt naturprogram från 2007. Vi får på nära håll beskåda effekterna av klimatförändringarna.
- 21.25 Shipperkevalpar** [7989908]
Norskt reportage från 2007. Hundrasen shipperke är inte alltför vanlig i Norge, men här är det tid för tolv valpar i Førde i Sogn og Fjordane att lämna sin kull.
- 21.30 Halal-tv** [4328]
Reportage. Alkohol. Är det dags att förbjuda spriten? Cherrin har svårt att förstå varför vi romantiserar så kring alkohol i Sverige. Även 29/II, 30/II.
- 22.00 Aktuellt** [4569]
- 22.30 Kobra** [6540]
Kulturmagasin. Del 7 av 9. Programledare: Kristofer Lundström.
- 23.00 Sportnytt** [86328]
- 23.15 Regionala nyheter** [2391811]
- 23.25 Rapport** [6313989]
- 23.30 Amos Oz (R)** [24160]
K special. Grekisk dokumentär från 2008
- 0.25 Om Bach hade haft en klarinet (R)** [7411699]
Veckans konsert. Även 29/II.
- 1.25–1.55 Vetenskapsmagasinet (R)** [1143903]

- 7.30 Nanny** [186724]
- 8.00 Alla älskar Raymond** [945724]
- 8.25 Just shoot me** [6239908]
- 8.55–9.50 Montel Williams show** [2635279]
- 10.40 Top model 8 (R)** [7785845]
- 11.40 Oprah Winfrey show (R)** [2467873]
- 12.30–13.50 Rachael Ray** [2224347]
- 13.25 Alla älskar Raymond (R)** [1518095]
- 13.50 Våra bästa år** [2525927]
- 14.40 Oprah Winfrey show** [5171057]
- 15.35 How I met your mother (R)** [4391705]
- 16.00 Project runway** [343182]
- 17.00 Top model 8** [329502]
- 18.00 Extreme home makeover** [330618] Amerikansk inredningsserie.
- 19.00 How I met your mother** [742279]
Amerikansk komediserie från 2007. Del 20 av 20.
- 19.30 2 1/2 män** [734250]
Amerikansk komediserie.
- 20.00 2 1/2 män** [731163]
- 20.30 Sjukhuset** [730434]
Svensk dokumentärserie. Heléne åker på ett larm där en man har svåra buksmärter efter att ha kört traktor på en åker. Ann har en händelserik natt på förlösningen.
- 21.00 Design: Simon & Tomas** [702786]
Svenskt inredningsprogram. I miljonprogrammets kanske tråkigaste lägenhet bor Natalie med sonen Lukas. Det är en sliten och stökig 2:a utan vare sig personlighet eller charm. Programledare: Simon Davies, Tomas Cederlund.
- 22.00 Cityakuten** [731298]
Amerikansk dramaserie från 2007. Del 2 av 22. Personalen på Cityakuten försöker hantera förlusten av sin kollega.
- 23.00 Prison break** [715250]
- 0.00 2 1/2 män (R)** [493632]
- 0.30 2 1/2 män (R)** [1719545]
- 1.00 Navy CIS** [3893038]
- 1.55 The closer** [2860019]
- 2.50 Förhåxad** [4920729]
- 3.40 Farlig identitet** [8276629] **FILM** Amerikansk thriller från 1997. I-rollerna: Jason Patric, Irene Jacob.
- 5.25–5.50 Girls behaving badly** [6430835]

- 6.10 Lättlagat (R)** [4437811]
- 6.50 Nyhetsmorgon** [89155502]
- 11.00 Nyheterna** [380873]
- 11.05 Efter tio** [4671569]
- 12.00 Nyheterna** [782182]
- 12.05 Efter tio, forts** [986502]
- 12.45 Hem till gården** [108366]
- 13.10 Hem till gården** [2168521]
- 13.45 Nyhetskanalen** [2388434]
- 14.00 Trav: Dagens rätt** [981231]
- 14.30 Bröllopsform (R)** [9274219]
- 15.25 Nyhetskanalen** [9631298]
- 15.30 Doktorn kan komma (R)** [763182]
- 16.25 Will & Grace (R)** [3427453]
- 16.55 That '70s show (R)** [3415618]
- 17.25 That '70s show (R)** [770347]
- 17.55 Doctors** [3681724]
- 18.55 Postkodlotteriets 50-50** [3888328]
- 19.20 Keno** [793569]
- 19.30 Lokala nyheter** [998076]
- 19.35 Lokalt väder** [1630453]
- 19.40 Ekonominyheterna** [6226279]
- 19.50 Vädret** [6215163]
- 20.00 Nyheterna** [739705]
- 20.30 Halv åtta hos mig** [738076]
Svenskt matlagningsprogram från 2008. Del 25 av 32. Den här veckan drar Halvåtta hos mig norrut, närmare bestämt till Umeå.
- 21.00 Första, andra, tredje** [700328]
Svensk livstilsserie från 2008.
- 22.00 500-kilospappan** [722540]
Brittisk dokumentär från 2008. Kenneth Brumley är 40 år och sjukligt överviktigt, han väger nästan 500 kilo.
- 23.00 Nyheterna** [334989]
- 23.25 Sporten** [7253366]
- 23.35 Vädret** [4049724]
- 23.38 Lokalt väder** [304049724]
- 23.40 Hey Baberiba (R)** [8010076]
- 0.15 Volvo Ocean Race** [331962]
- 0.45 'Allå, 'allå, 'emliga armén** [4174125]
- 1.15 Jordan, rättsläkare (R)** [3732800]
- 2.15 Numbers (R)** [3571106]
- 3.00 Advokaterna (R)** [1157038]
- 3.45 Kung av Queens (R)** [9462877]
- 4.05 South Park** [9667922]
- 4.30 South Park** [5368496]
- 4.55 Deadwood (R)** [9748293]
- 5.40–6.50 Århundradets krig (R)** [5272651]

- 6.00 God morgon med A-laget**
- 10.00–11.08 Veta**
- 16.09 Arkivpärlor**
- 16.44 Närbild**
Dövtextning. Aktualiteter från Svenskinland.
- 17.14 Kortnytt**
- 17.15 Ursäkt Birgitta! – Frågesport för sexor**
Semifinal 2/2. Winellska skolan från Kyrkslätt och vinnarlaget från kvartsfinal 4 kämpar om finalplats.
- 17.45 BUU-klubben: Pussel**
- 18.15 TV-nytt**
- 18.30 Uteliv**
Vintern i våtmarkerna bjuder på mer liv än man kunde tro, och sommaren på ångret är en fantastisk blomprakt.
- 19.00 Tandläkare på turné**
Birte, John och Heidi är tre tandläkare som spenderar sina semestrar med att hjälpa fattiga. Vi följer den primitiva och mobila tandklinik till slum och elände på Filippinerna. DR, Danmark.
- 19.30 Äventyr i Amazonas (R)**
Del 8 av 10. Hemlängtan kan bli stor i regnskogen.
- 20.00 TV-nytt**
- 20.20 Sportnytt**
- 20.25 Strömsö**
Fritidsmagasin om bl a mat, trädgård, hobby och verkstad. stromsoyle.fi. Dövtextning.
- 21.04 5 minuter**
Bakom kulisserna på FST5: BUU:s julkalender.
- 21.10 Allt ljus på: Kim Kärfalk**
Dövtextning. Den svenska sångerskan och författaren Kim Kärfalk möter Thomas Lundin i ett samtal kryddat med musik.
- 21.50 Dok: I stormens öga**
När den ryska armén 1808 går över Kymmene älv dras Finland med i en dubbel förändring. Redaktör Nils Torvalds.
- 22.50 Kvällsnytt**
- 22.55 Oddasat**
Nyheter på samiska. Textning till svenska och finska.
- 23.10–23.40 Krökta rummet**
Cancer, Mobilt liv. Populärvetenskapligt magasin med det nyaste och mest spännande inom forskningen. Programledare är Katrina Grönholm-Kulmala. Andra sändningen.

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Barnprogrammet "Påfågel"
Påfågel besöker en ny arbetsplats och så blir det tittarnas egna boktips. **Programledare:** Lise Kalén.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–10.00 Gomorron. Med Eva Ericsson. **6.50** Beträktelse. Av Yvonne de Geer Hancock. Även ca 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt med sportnyheter. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikpaletten. Klassisk musik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den första delen av kapitlet Vildgranen och kotten ur sagan Dylan Plymsvans, skriven och uppläst av Ann-Christin Waller. Hela kapitlet Även på fredag 12:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt med sportnyheter. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Även 17:45 och i repris på lördag 9:00. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Sänds i repris 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas åländska önskemusik. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Pensionärstimmen. Ett program producerat i samarbete med Mariehamns pensionärsföreningen. Med Rainer Johansson. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Albin Dahlin. **16.30** Hallå Åland. Lyssnarna får ringa. Sänds i repris på söndag 16:15. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.10** Lyssnarnas 10 i topplista. Från 13:03. **19.00** Ålandsnytt. Från 17:00. **19.10** Åland i dag. Från 16:15–17:00. **20.00** Ålandsnytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag. Från 17:10–17:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris.

Barnprogrammet "Påfågel"

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

- 5.55 Ettans morgon-tv** [54303502]
- 9.15 Dalens härska (R)** [7701328]
- 10.05 Nöjesrävarna** [4960908]
- 10.30 Bli herre över plånboken** [5786]
- 11.00 Tv-nyheter** [79811]
- 11.05 Grannar och vänner (R)** [9509724]
- 12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker** [30786]
- 13.00 Tv-nyheter** [41569]
- 13.05 Morgonettan** [496892]
- 13.45 Arto Nyberg** [6555347]
- 14.30 Läkarna** [7182]
- 15.00 Tv-nyheter** [28521]
- 15.05 Antikviteter och mysterier** [6102453]
- 15.55 Droppen** [4639892]
- 16.00 A-zoom** [9927]
- 16.30 Kungskonsumenten**
- 17.00 Tv-nyheter** [50182]
- 17.08 Grannar och vänner (R)** [300380182] Del 36. Tom Gilder har gått med på att överta sin fars läkarpraktik men generationsskiftet är inte helt problemfritt.
- 18.00 Tv-nyheter och väder** [7163]
- 18.30 Nyhetsläckan** [5182]

- 19.00 Prisma: Den försvunna stammen på Palau** [62076]
- 19.50 Telefonens historia**
- 20.00 Mot** [279]
- 20.30 Tv-nyheter och väder** [54786]
- 20.55 Sporttrutan** [2289144]
- 21.00 Hemmasalongen: Dröm inte** [3440273] Venla Mäkelä har skrivit dramakomedin om en kvinna som i sin kärleks-sorg kastar sig i Kymmene älv.
- 22.05 Inkorrekt, Tuomas Enbuske!: Alkohol är inget problem!** [911347]
- 22.35 K-kont** [8230328]
- 22.55 Tv-nyheter** [1434521]
- 23.00 Prima** [37415]
- 23.45 Presidentens kansli** [9283057]
- 0.00 Fjällrindjen: Djävulska affärsmän** [82564]
- 0.51 Euronews** [102114854]
- 1.00 Nyhetsfönster**
- 1.00 Euronews** [3957496]
- 1.10 Nyhetsfönster** [33322458]
- 4.00–5.55 Nyhetsfönster** [5981380]

- 6.00 Tellus-frågesport** [6209827]
- 6.50 Lilla tvåan** [9870095]
- 8.50 En ny start i livet** [2564811]
- 9.35 En ny start i livet** [4349250]
- 10.20 Dolt ord** [3049637]
- 12.00 Frågespel** [25366]
- 13.00 Tellus-frågesport** [62182]
- 13.35 Laura** [857279]
- 14.00 Där har vi det** [5095]
- 14.30 Ljuva Elisa** [3116415]
- 15.20 Respasset-specialen: Tanzania** [7186786]
- 16.05 Svängiga djur** [2836347]
- 16.10 McLeods döttrar** [5191601]
- 16.55 Norge runt** [2577618]
- 17.00 Harry och dinosaurierna** [11188]
Nu är jag synlig ...
- 17.21 Lilla tvåan** [100327298]
Idag möter vi igen Siina.
- 18.00 Den rätta frågan** [66502]
- 18.25 Hjärtan i brand** [9472279]
- 18.50 Tv-nyheter** [4449095]
- 19.00 Regionala nyheter** [87502]
- 19.10 Sporttrutan** [2966250]
- 19.15 Tvåans höstväder** [3012273]
- 19.20 Flyttfågelvägen** [840250]
- 19.50 Hemmakockar** [483989]

- 20.18 Bean** [309853960]
- 20.30 Poliskameran** [49366]
- 20.55 Finland år 2030** [718142]
- 21.25 Flabbdass** [239724]
I den här delen bl a märkliga minnesfester på stranden, en munter lapplissa och en arbetsmiljöinspektion på Dödsstjärnan.
- 21.50 Tv-nyheter, väder och sport** [5331182]
- 22.05 Gränsen – The Border** [1758927]
Känslig situation. Kessler blir pressad på att befria ryska stripteasedansörer som blivit anhållna vid ett tillslag.
- 22.50 Flight of the Conchords** [2781415] Skådespelare. Murray känner sig missmodig, för han tycker att han är en dålig manager.
- 23.20 Tredje skiftet** [601347]
- 0.05 Musik-tv: Nya** [2617748]
- 0.50 Tellus-frågesport** [3463293]
- 2.00 Frågespel** [9325651]
- 3.00 Dolt ord** [9336767]
- 4.00 Sudoku** [9312187]
- 5.00–6.00 Frågespel** [9316903]

- 5.50 Väder** [57047637]
- 6.25 God morgon Finland** [14276231]
- 9.10 Känslor och dofter** [2842786]
- 10.00 Frågesport** [8598279]
- 10.50 Emmerdale** [7456705]
En serie om livet i byn Emmerdale.
- 11.20 Köpkanalen** [9038724]
- 12.40 MTV3 Chatt** [1313786]
- 13.55 Kullens kung** [407540]
- 14.25 Frågesport** [860095]
- 14.55 L.A. Law** [3555724]
- 15.50 Nöjesnytt** [2469521]
- 15.55 Frågesport** [417057]
- 16.30 Nyheter** [211714]
- 16.35 Du är vad du äter** [5559279]
Programledare är Anette Palsaa.
- 17.30 De vackra och de djärva** [431366]
- 17.55 Vad ska vi äta idag?** [7785569]
- 18.00 Emmerdale** [614057]
- 18.30 Ellixir** [622076]
- 19.00 Sjuans nyheter** [628705]
- 19.15 Ekonomi nyheter** [410724]
- 19.25 Dagens väder** [2433095]
- 19.30 Dolda liv** [620928]
- 20.00 Släpp loss** [451540]

- Inhemskt drama med Miina Maasola, Sari Puumalainen, Sara Paavolainen, Oskari Katajisto, Timo Torikka, Kari Ketonen, Lauri Nurkse, Hannu Kivioja, Terhi Kokkonen, m-fl.
- 20.56 Keno** [105720569]
- 21.00 Nians nyheter** [890960]
- 21.10 Resultatruutan** [9736811]
- 21.20 Stuck on You** [60383540] **FILM** Amerikansk komedi från 2003. De siamesiska tvillingarna Bob och Walt Tenor arbetar som kockar på en liten hamburgerrestaurang i kuststaden Martha's Vineyard. Men Walt när drömmar om att bli skådespelare och vill åka till Hollywood. I rollerna: Matt Damon, Greg Kinnear, Eva Mendes. Regi: Bobby och Peter Farrelly
- 23.30 Flykten** [288182]
- 0.25 2 1/2 män** [375922]
- 0.55 Vinstpotten late night** [4102767]
- 2.10–5.50 MTV3 Chatt** [50418564]

**Annonsera i den tidning
du själv läser!**

► **MÖTEN**

**Tehys fackavdelning
på Åland r.f.**

håller ordinarie

HÖSTMÖTE

onsdagen den
10 december 2008
kl. 18.30 i Ålands

hotell- och restaurang-
skola i Mariehamn

- Stadgeenliga ärenden bl.a val av ordförande och fyra styrelsemedlemmar
- Information om aktuella frågor
- Servering och lotteri

Alla medlemmar
välkomna!

Styrelsen

► **KUNGÖRELSE**

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige i Mariehamn sammanträder i stadshuset tisdag 25.11 2008 kl. 19.00 för behandling av förslaget till budget för år 2009 och ekonomiplan för åren 2010-2011.

Föredragningslistan finns att läsa på stadens hemsida: www.mariehamn.ax under föredragningslistor och protokoll.

Budgetdebatten sänds i Ålands Radio.

Mariehamn, 21.11.2008

Gunnar Jansson

Stadsfullmäktiges
ordförande

www.mariehamn.ax

Åtgärder närmast källan bättre för miljön än våtmark

Möckelbybäcken. "Vi hoppas att informationen visar att åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i Möckelbybäcken redan vidtagits." skriver insändarskribenterna.

Ålands Natur och Miljö har gett citronpriset till Jomala kommun och Mariehamns stad "för att de inte efter 12 års diskuterande om ett våtmarksområde vid Möckelbybäcken hittat en lösning".

Med anledning av detta vill vi framföra följande:

Det är korrekt att Möckelbybäcken transporterar näringsämnen till Svibyiken och att Mariehamns stad och Jomala kommun länge har diskuterat olika lösningar för att minska näringsbelastningen. Möckelbybäckens tillrinningsområde ligger till största delen i Jomala och utloppet närmast Mariehamn varför ett samarbete behövs i frågan.

Att en våtmark inte anlagts vid utloppet har ett göra med att det inte är den effektiva och bästa lösningen för miljön. Andra åtgärder har genomförts i stället och ytterligare åtgärder är på gång, men det verkar som om Ålands Natur och Miljö inte haft alla fakta framför sig när

man tog beslut om citronpriset.

För att strukturera upp arbetet med miljöåtgärder vid Möckelbybäcken och för att konkretisera insatserna under tecknade Jomala kommun och staden år 2006 ett avtal. En arbetsgrupp med representanter för kommunen, staden och landskapsregeringen tillsattes för att bevaka att åtgärderna genomförs och arbetsgruppen rapporterar kontinuerligt till kommunernas samarbetskommitté. Följande åtgärder har vidtagits och kommer att vidtas:

■ Samtliga avlopp i Mariehamn är inkopplade till ledningsnätet, vissa områden i Jomala har anslutits till ledningsnätet och övriga avlopp ses över.

■ Tidigare utsläpp vid ÅCA har åtgärdats av Jomala kommun.

■ Pälldjursfarmen har vidtagit åtgärder för att minska utsläppen bland annat genom att lägga tak på gödselplattan

och nästa steg är att anlägga sedimenteringsbassänger, åtgärderna utförs i enlighet med miljöförhållanden.

■ Jomala kommunstyrelse har gjort en sammanställning av åtgärder vid utsläppskällorna längs med bäcken och beslutat att detta skall fungera som underlag för byggnadstekniska nämndens vidare planering av vattenförbättrande åtgärder.

Rapporten förespråkar åtgärder i första hand vid föroreningskällorna och pekar ut fyra konkreta åtgärder; ny kvävefälla vid pälssfarmen, en säkerhetsdamm vid mejeriet, stensättning av dagvattenröret vid Norra Bergshöjden samt utgrävningssanering av diket från ÅCA. Jomala kommun har beslutat att rensa ÅCA-diket 2009 och dagvattenröret vid Norra Bergshöjden åtgärdas då kommunen mottagit vägområdena från Fab Norra Bergshöjden. ■ I landskapsregeringens planer för 2009 ingår att i

samråd med jordbrukarna införa riktad rådgivning och extra miljöåtgärder (exempelvis våtmarker) för jordbruk vid känsliga vattenområden. Möckelbybäcken skulle kunna ingå i detta stödsystem, under förutsättning att landskapsregeringens totala miljöstödsbudget medger detta.

De senaste provtagningarna av vattnet i bäcken visar på en tydlig minskning av fosforhalten. Vi hoppas att informationen ovan visar att åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i Möckelbybäcken redan vidtagits och att arbetet med att minska näringsbelastningen vid Möckelbybäcken kommer att fortsätta genom åtgärder närmast föroreningskällorna. Vi passar också på att gratulera savetheplanet.ax till miljöpriset.

Michael Lindbäck,
Jomala kommun
Kai Söderlund,
Mariehamns stad

Kostnader för sophantering för enskilda hushåll

Jag har verkligen försök följa med i det just nu rika informationsflödet i tidningarna, angående kostnaderna för ÅR 2009 och framöver, enligt nu kända förslag. Det är minsann inte lätt.

Förutsättningarna för mina funderingar är följande; ■ Fastighet på landsbygden, Norr om Godby.

■ Ensamhushåll med hämtning vid fastigheten av brännbart avfall var 4-e vecka 140 liter, alt hämtning var 8-e vecka, vet ej vilket som verkligen gäller.

■ Komposterar allt bioavfall ■ Samlar och sorterar allt avfall som bemannade återvinningsstationen i Godby, EM,

har uppsamlingskärl för, och som tydligen är godkänt och lagligt.

Så är det det här med språk och ordval.

Grundavgift, det tror jag mig veta vad det är, tex 369,34 för 1-pers hushåll, men vad avser dessa tre (3) "Reduktioner" för något, är det någon slags "fraktion" eller handlar det om någon form av avdrag från "grundavgiften"? varför i så fall inte skriva/använda detta enkla och begripliga ord.

Vad jag förstår, så kan inte vi i ödemarkerna "norr om Godby", välja alternativet med flerfackskärl, 6-8 fack, för det hanterar inte Kuhlman

Åkeri, och jag kan väl inte i min vildaste fantasi tro att "Renhållningen" skall börja med flerbilsrally här i obygderna, gud bevara oss från en sådan miljöförstörelse. Där försvann väl då en av "reduktionerna"?

Jag vill alltså veta följande, enkelt och förhoppningsfullt begripligt; Grundavgift/ÅR = Avdrag för avtalad hämtning vid fastigheten av brännbart =

Avdrag för Egen kompost på fastigheten = Avdrag för arbetet med återvinningsbara fraktioner = Summa Grundavgift/ÅR =

Kostnader för typ Kuhlman's Åkeri's hämtning av brännbart = 87,10 euro.

Summa kostnad per ÅR = Kan det ordnas en sådan "offert" till oss "livegna kunder"?

Fråga; Varför skall de flesta av de förslagsvis 200-300 stugpendlare och stughyrare med långtidskontrakt så enkelt klara sig från denna "service", ?, kommunerna har nollkoll på dessa, men vad jag förstår så finns alla dessa fastigheter med i Lantmäteriets officiella register, men vad jag fått veta så bryr sig ingen, alt "det är för jobbigt".

Danka

► **KUNGÖRELSE**

Till nedannämnda fastighetsbestämmningsförrättningar kallas ägarna till de samfälliga områdena samt möjliga andra vars rätt berörs. Vid sammanträdet avgörs vilka fastigheter som har andel i byarnas samfälliga områden samt andelarnas storlek. Sakägares frånvaro utgör inte något hinder för verkställandet av förrättningen.

SUNDS KOMMUN

Måndagen den 8 december 2008.

Ungdomslokalen Klippan, Klippanvägen

kl. 9:45 behandlas Tranvik bys samfälliga kvarnbacke 878:1, holme 878:2, brunnsplan 878:3, sandplan 878:4, lerplan 878:5, lastage- och stjärpbroplan 878:6, notplan 878:7 och smf. båt- och lastningsplats 878:10. Eventuell sammanslagning av de smf. jordområdena till en enhet. FN:r 2008-278725.

I samband med förrättningen hålls DELÄGARSTÄMMA/FISKELAGSSTÄMMA enligt lagen om samfälligheter och landskapslagen om fiske i landskapet Åland för fastställande av stadgar för delägarlag/fiskelag för Tranvik bys smf. jord- och vattenområden. Avgörs även om de samfälliga jordområdena sammanslås till en enhet.

VÄRDÖ KOMMUN

Tisdagen den 9 december 2008.

Nya branddepån på Lövö, Lövövägen

kl. 9:00 behandlas Bussö enstakas samfälliga vattenområde 876:1 och smf. jordområden 878:1. FN:r 2008-292162.

kl. 9:45 behandlas Michelsö bys samfälliga vattenområde 876:1, smf. båthusplan 878:1, smf. kvarnbacken 878:2 och smf. Haren 878:3. FN:r 2008-292138.

kl. 10:30 behandlas Wargata bys samfälliga sandplan 878:1, smf. tillandningen vid Träsket 878:3 samt Södra Granös fiskevatten 876:4. FN:r 2008-292160.

kl. 12:00 behandlas RN:r 941-876-1-0, vattenområdet norr om Väderskär, kring Rödskär och Vikarskären och öster om Simskåla by. Vid behov bestäms rån mellan vattenrättsliga enheter. FN:r 2008-292135.

SOTTUNGA KOMMUN

Onsdagen den 10 december 2008.

Sottunga kommunbibliotek, Sottunga by

kl. 11:00 behandlas Finnö enstakas samfälliga vattenområde 876:1 och smf. fiske- och skytteplatsen 878:2. FN:r 2008-292163.

kl. 11:45 behandlas Husö enstakas samfälliga vattenområde 876:1, Hästö enstakas smf. vatten 876:2 och smf. hamnplatsen 878:1. FN:r 2008-292166.

KÖKAR KOMMUN

Torsdagen den 11 december 2008.

Kökar kommunkansli, Karlby by

kl. 12:30 behandlas Hamnö enstakas samfälliga vattenområde 876:3 och smf. mark 878:1. FN:r 2008-293127.

kl. 13:15 behandlas Österbygge bys samfälliga vattenområde 876:4, 876:5, 876:7 och smf. båtplatsen 878:1. FN:r 2008-292175.

kl. 14:00 behandlas Öfverboda bys samfälliga vattenområde 876:1, skär 878:1, fiskelägesplats 878:2, upplagsplats 878:3, båtplats 878:4, upplagsplats 878:5, holmar 878:6, sjöbodsplatsen 878:7, fiskeplatsen 878:8, klippor 878:9, fiskelägesplats 878:10, båtplats 878:11. FN:r 2008-292169.

Förrättningsingenjör Matti Janlöv,
Egentliga Finlands lantmäteribrå, PB 40, 20801 Åbo
tfn 040 725 6066

Ge en julhälsning
och gör en hjälpinsats!

Önska God Jul
och Gott Nytt År
med en annons i Nya Åland

En annons enligt denna modell kostar 27€ inkl. moms. Av detta belopp går 10€ till välgörande ändamål (t.ex. Ålands Barnfond, Ålands Sjöräddningssällskap, Ålands cancerförening, Rädda Barnen, Djurskyddsföreningen).

Ring 23 444, faxa 23 450 eller kom in till oss på annonsavdelningen så hjälper vi dig. Du kan också skicka e-post till: annons@nyan.ax, ange då din faktureringsadress och till vilken fond du vill betala. Gäller endast privatpersoner.

Annonserna publiceras t.o.m. 22/12 2008.

Nya Åland
☆☆☆

www.nyan.ax

Rabatt på julhälsningen med Nyankortet!
Med Nyankortet får du julhälsningen för endast 22€ inkl. moms

**Nyan
värmer
vardagen**

Ring: 23 444 Faxa: 23 450
Mejla: prenumeration@nyan.ax
Messa: Skicka NYAN TACK
namn, adress, postadress, telefon
till 173520 Kostnad för messet 0€
Posta: fyll i kupongen och lägg
i närmaste postlåda

Javisst, jag vill prenumerera på
Nya Åland till 31.12 2009 för endast 189€.
Dessutom får jag Nyan resten av 2008, Nyankortet
och eNyan utan kostnad (norm. 220€)

Texta tydligt!

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Telefon: .....

Underskrift: .....

Nya Åland
☆☆☆

bjuder på
portot

NYA ÅLAND

Svarsförsändelse
Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Erbjudandet gäller en fortlöpande prenumeration och bara nya prenumeranter.
Portot tillkommer på prenumerationer utanför Åland.

Barnomsorgen fick fint certifikat

Och Ytternäs är första skolan i landet som certifieras

Som första offentliga förvaltning i Finland har barnomsorgen i Mariehamn fått certifikatet Investor in People (IIP).

–Att vi är den första kommunala förvaltningen i Finland som får certifikatet känns extra roligt, säger barnomsorgschef Bo Nygård.

Den 10 november meddelade International Quality Centre i England att barnomsorgen i Mariehamn nu är en certifierad IIP-organisation. Detta firades ifredags med mingelfest på barnomsorgens kontor i Mariehamn. Tårta och champagne stod uppdukad, och gästerna var ense om att certifikatet var något riktigt stort.

–Egentligen har vi arbetat med de här frågorna i tio år, men vi fick upp ögonen för IIP för två år sedan. Då bestämde stadsdirektör Ritva Sarin-Grufberg att alla arbetsplatser inom Mariehamns stad skulle arbeta med det systemet, säger Bo Nygård.

Fler av Mariehamns stads förvaltningar är också på gång med att söka IIP-certifikat. I mars blir det klart om äldreomsorgen får certifikatet, och Strandnäs skola arbetar också för certifiering.

–Om äldreomsorgen också certifieras så skulle 80 procent av socialförvaltningen ha certifikatet.

Konkurrensmedel

Undersökningar visar att arbetsplatser som jobbar med IIP har lägre sjukfrånvaro, högre medarbetarengagemang och arbetstrivsel.

–Vi tror att certifikatet kommer att bli allt mer känt. Det ska fungera som till exempel

Fakta/IIP

IIP är en internationell standard som finns i över 30 länder. I Storbritannien är över 30.000 organisationer IIP-certifierade, i Sverige ungefär 80, och i Finland knappt 10.

Det främsta syftet är att förbättra organisationens resultat genom att utveckla medarbetarna.

För att bli en IIP-organisation måste man utvärderas av en auktoriserad examinator. Examinators utvärderingsrapport behandlas av en panel som beslutar om organisationen kan godkännas eller inte.

IIP mäter:

Om det finns strategier för att förbättra verksamhetens resultat och om det finns mål på både individ- och gruppnivå. Om medarbetarnas utvecklingsplaner är kopplade till verksamhetens mål.

Om cheferna har förmåga att se och värdera de bidrag som medarbetarna gör.

Hur väl cheferna genomför utvecklingsplanerna.

Om verksamhetens investering i medarbetarna har lönat sig.

nyckelhålmärkning eller bra miljöval-märket, när man ser det ska det vara bra ur marknadsföringssynpunkt.

Nygård menar att en platsannonser som innehåller IIP-certifikatmärket kan locka fler personer att söka arbete på företaget.

–Arbetsökaren ser märket och vet då att arbetsplatsen jobbar med kvalitetsfrågor.

Delaktighet

Nygård berättar att det går att

Stolta. Barnomsorgschef Bo Nygård och hans personal är stolta över IIP-certifikatet de fått. Barbro Andersson, Mikaela Jansson, Gun-Viol Lindeman, Mayco Blomberg, Maud Öhberg och Margurite Fellman firade med tårta och champagne igår. Foto: STEFAN ÖHBERG

använda andra verktyg i arbetet och ändå ansöka om IIP-certifikat.

–De flesta metoder är utformade på samma sätt. Man ska ha tydliga mål som alla ska känna till. Det som är speciellt för IIP är att man tar fasta på personalens delaktighet. Dokument tas fram i samarbete med personalen, och då är alla beslut färdigt förankrade när man tar dem. Vi tycker att IIP på det viset är ett mjukare verktyg än många andra.

Innan barnomsorgen bestämde sig för att ansöka om IIP-certifikat lät man också personalen säga sitt.

–95 procent av de anställda ville prova att certifiera, så då bestämde vi oss för att göra det.

Goda omdömen

Utvärderingen av barnomsorgen gjordes genom att examinatorn Hans Dertell kom till Mariehamn. Under två dagar intervjuade han 20 anställda och sedan skrev han

en rapport på 15 sidor som skickades till en panel i England. Panelen tog det slutliga beslutet att ge barnomsorgen IIP-certifikat.

I Dertells rapport kan man bland annat läsa att "medarbetarna känner sig sedda och bekräftade", att de "genomför sina uppdrag med stor självständighet med arbetslaget som stöd" och att "barnomsorgen får höga poäng i brukarenkäter och medarbetarenkäter".

Certifikatet gäller fram till och med 2011. Sedan måste organisationen utvärderas på nytt.

Skola certifierad

I torsdags beslöt International Quality Centre att även Ytternäs skola får IIP-certifikatet. I och med det är Ytternäs den första skolan i landet som blivit godkänd.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Ingenting att skämmas över

Ralph Minnema är stolt över att ha adhd.

–Jag har lyckats vända det till något positivt, säger han.

Förra veckan föreläste han på Åland om sina erfarenheter av att ha en son med adhd och att själv få diagnosen i vuxen ålder.

Ralph Minnemas son fick diagnosen adhd då han var 9 år. Det är för sent, menar Ralph.

–Egentligen borde barn få sin diagnos innan de börjar skolan så att rätt resurser kan sättas in från början.

Det är viktigt att skola och föräldrar kan samarbeta, även om det kan vara svårt för föräldern att erkänna att något är fel, menar Ralph.

–För det mesta får man inte hjälp om barnet inte har en diagnos.

Ingen ro

Då sonen fick sin diagnos hade Ralph länge förstått att något var annorlunda. Det hände alltid grejer kring sonen, som aldrig satt still.

–Det var som om sonen hade en turbo inuti sig. Som förälder måste jag hela tiden vara alert och det är svårt att orka då barnet aldrig varvar ner.

Sonen hoppade i soffor, skrek och lyssnade på hög volym på tv:n. Då kvällen kom var han upp-

jagad av alla intryck och kunde inte komma till ro.

–Då måste man ta en lugn stund med honom, men det var också då jag själv var tröttast.

Det ordnade sig för sonen, som i dag är 23 år.

Ralph har i tio år nu föreläst runt om i Sverige om sina erfarenheter.

Befrielse

I Sverige kan läkarna ställa diagnoser och vet mycket om adhd. Kunskapen om verkligheten är det sämre ställt med, menar Ralph.

–Jag vill ge föräldrar hopp. Jag vill visa att vi klarade av det och hur bra det kan gå. Det kräver hårt arbete, men det finns hopp.

Men Ralph var nära att ge upp under en intensiv och tung tid av sitt liv. Han vände sig till vuxenpsykiatriska mottagningen och fick efter en tid komma på undersökning till Huddinge sjukhus. Där kunde det konstateras att också Ralph hade adhd.

–Det var en stor befrielse att få diagnosen. Det var inget fel på mig, jag har bara adhd.

Innan hade Ralph inte miss tänkt att han också bar på diagnosen.

–Jag kom lätt in i depressioner och funderade ofta varför jag är så konstig och varför jag inte känner mig hemma med

människor, men jag förstod aldrig vad orsaken var. I och med diagnosen började jag i kognitiv beteendeterapi och jobbade med mig själv.

I terapin gick han igenom allt det han hade problem med: relationer, ilska, empati och missförstånd.

–Många med adhd bränner till exempel ut sina kamrater. Vi vill umgås så intensivt och jag vill ofta bestämma allt. Jag har tappat många vänner på vägen. I dag kan jag lyssna på vad folk säger istället för att fundera över vad de tänker eller varför de ler på ett visst sätt. Problemen har inte försvunnit men jag har lärt mig att leva med dem.

Kamp för allt

Medan sonens uttryck av funktionshindret var överaktivitet, hade Ralphs uttryck varit överdriven pratsamhet och destruktivitet.

–Som ung började jag röka hasch och fick helt fel kamrater.

Detta är just en risk, menar Ralph, om föräldrarna inte orkar eller om resurser inte sätts in.

–Föräldrar till barn med adhd omfattas inte i Sverige av laggen om särskilt stöd. Vi får kämpa för allt, vi får knappt försäkra våra barn.

Ralph berättar att det är vanligt att föräldrar till barn med

Ingen sjukdom. Ralph Minnema säger att adhd inte är en sjukdom, utan ett funktionshinder som man kan lära sig att leva med. Foto: JONAS EDSVIK

adhd ofta skiljer sig. För det mesta är det mannen som lämnar kvinnan med barnet.

–Det är ett evigt kämpande för föräldrarna och många orkar inte. Om föräldrarna inte orkar finns det en risk för att barnen söker sig ut och hittar kamrater som är som dem, men som inte är bra för dem.

Trots myndigheternas stelheter väljer Ralph att inte vara kritisk.

–Jag försöker påverka istället. Föräldrar kan prata ihop sig och tillsammans vända sig till sin kommun, till exempel.

Idag fungerar vardagen bra för Ralph. Han har lärt sig att leva med sitt funktionshinder.

–Jag måste planera mycket och vill alltid veta på förhand vad som gäller och vad som händer. Om jag inte har koll börjar jag hetsa upp mig själv.

Han vill fokusera på det positiva, som att personer med adhd är intelligenta och kreativa.

–Folk hakar upp sig på det negativa och ser inte hur kreativa vi är.

Fortfarande uppfattar många det som skamfullt att ha adhd eller ha barn med diagnosen.

Fakta/adhd

- Adhd står för Attention Deficit Hyperactivity Disorder.
- Kärnsymtom är problem med uppmärksamhet, impulsivitet och överaktivitet.
- Man räknar med att ungefär 5 procent av alla skolbarn har adhd som är vanligare hos pojkar och män än hos flickor och kvinnor.
- Uppmärksamhetsproblemen kan ta sig många olika uttryck. Barnet eller den vuxne verkar inte höra på vad andra säger ens vid direkt tilltal, kan ha svårt att uppfatta instruktioner, är allmänt slarvig, kommer inte igång med uppgifter, tröttnar fort, avslutar inte vad hon påbörjat, är oorganiserad, verkar splittrad och disträ, glömmar och tappar bort saker, tappar tråden när hon ska berätta, fastnar i ovidkommande detaljer etc. Detta kan göra ett allmänt splittrat, okoncentrerat och förvirrat intryck.

–Till de föräldrar som skäms brukar jag säga att omgivningen ändå märker att barnet är annorlunda. Då är det bättre att förklara innan. Ju mer vi pratar om adhd, desto mer avdramatiserat blir det.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Fotnot: Ralph Minnemas hemsida finns på www.adhdkonsulten.se

☆☆☆ KALMERS ☆☆☆

VI HÄLSAR EL GIGANTEN VÄLKOMMEN MED FÖLJANDE ERBJUDANDEN PÅ TISDAG 25/11 8.30-19.00

VOLVO Gäller inom november
Specialpriser

Gångvärme 5 kW
12V alt 24V € 443

€376

Gångvärme 10 kW
12V alt 24V € 470

€399

VOLVO PENTA • Dieselmotorer • Bensinmotorer

Kennet Lönnqvist finns på plats och ger dej ett FÖRMÅNLIGT MOTORPRIS!

TRIMPLAN komplett sats

BTS 300 sats € 699

BTS 450 sats € 822

€575

€675

GARMIN
Representant Tony Malmström finns på plats

Garmin Nüvi 200 € 99

Gäller endast 25/11-08
13 st modeller Garmin bilnavigatörer i lager

€ 27,30 ELLJUSSTAKE Raskens

€ 22,40 JULGRAN Star Trading

BÅTTIPS!

BELLA 600 Ocean
• Hydraulstyrning • Dynserie

€ 12.980
€ 16.310

Komplett verktygsset för den händige
Endast

€148

BOSCH Representant Stefan Bergman finns på plats

GBH 2-26 DFR
Borrhammare och
bormaskin € 244

GSR 12V
Borr-/skruv-
dragare € 169

GSR 10,8V-li
Skruv-
dragare € 149

GSR 14,4V+GDS 14,4V
Borr-/skruvdragare
+ mutterdragare € 299

PWS 750-125
Enhands vinkel-
slipmaskin 125 mm
€ 72,90

DREMEL

300 Multiverktyg
inkl. box med
massor av tillbehör

€ 99,90

€ 24,80 GRAN Smilla

VIKINGAGRÄND MÅNDAG-FREDAG 8.30-17 LÖRDAG 10-14 TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN OCH MATHISHALLEN

Supererbjudandena gäller
måndag 24/11 - onsdag 26/11

Supererbjudande

HACKAD BIFF AV GRIS
INHEMSK

850
KG

Supererbjudande

ÄPPEL JONAGOLD
HOLLAND

099
KG

Supererbjudande

BAKMARGARIN
500 g, SUNNUNTAI

099
PKT
EP 1,98/kg

ÄGG 10-PACK
580 g, EUROSHOPPER
EP 1,71/kg

099
FRP

LÅNGSAMOFIN
SEMLOR 5-PACK
300 g, ÅLANDSBAGARN
EP 5,33/kg

160
PÅS

PLUSSA - förmån

KLEMENTINER
1,5 kg, PIRKKA, SPANIEN
Utan plussakort 2,49/påse

199
PÅSE

PLUSSA - förmån

VETEMJÖL
2 kg, SUNNUNTAI
Utan plussakort 1,39/påse

099
PÅS

CHOKLAD KAKA
FAZERS BLÅ & OMAR
200 g, FAZERS
Utan plussakort 5,25-6,27/3 st

400
3 ST

BLÅ LÄNK STOR
850 g, HK
Utan plussakort 2,99/pkt

259
PKT

Supererbjudandena gäller så långt lagret räcker (gäller samtliga supererbjudanden)

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

K SUPERMARKET

PLUSSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-16,
söndag 11-16
Ålandsv. 42, tel. 28 149

” Jättestort grattis Tony Wickström du var bäst i Singing bee i fredags.
FLITIG RADIOLYSSARE OCH TVTITARE

debatt

Är det bra att man sänker hastigheten i Mariehamn?

Ja: 31%
Nej: 69%

622 personer svarade. Ny fråga på nyan.ax

För självstyrelsen och svenskan

■ **En insändare** för Ålands självstyrelse och svenskan (del 1).

Det är beklagligt att Ålands handelskammare och Tidningen Åland sedan en tid tillbaka bedriver en sorglig kampanj mot näringsrätten och jordförvävsreglerna. Med tanke på att dessa åländska specialregler är mycket viktiga beståndsdelar i Ålands självstyrelse och helt nödvändiga i en helhet av åländska instrument som behövs för att långsiktigt kunna bevara ålänningarnas svenska språk och kultur så känns detta motarbetande av självstyrelsen väldigt tråkigt.

Jag kan inte tro att det finns åländska krafter som med vett och vilja bekämpar självstyrelsen och ålänningarna inifrån så jag utgår ifrån att kampanjen beror på någon sorts okunskap eller åtminstone brist på förståelse för hur reglerna egentligen är kopplade till bevarandet av vårt språk och kultur.

Jag skall därför kort försöka förklara hur jag anser att reglerna är kopplade till bevarandet av vårt språk och kultur. Det första som man måste konstatera är att språket och kulturen inte sitter i träden,

stenarna och bergen på Åland utan i oss personer som bor långsiktigt på Åland.

För att kunna upprätthålla och bevara vårt svenska språk och kultur så är det alltså helt nödvändigt att Åland befolkas av en svenskspråkig fast bosatt befolkning. Det är, som de flesta redan förstår, ingen slump att just kunskaper i svenska och krav på fast bosättning är två viktiga krav för att få hembygdsrätt.

I korthet kan man säga att syftet med jordförvävsreglerna är "att hålla åländsk jord i åländska händer" och att tanken bakom näringsrätten är "att näringsutövningen på Åland skall handhas av lokalbefolkningen". Man behöver knappast vara en kärnfysiker för att förstå att det gagnar bevarandet av ålänningarnas svenska språk och kultur att jorden på Åland ägas av just svenskspråkiga lokalt bosatta ålänningar och att det av samma skäl är väldigt viktigt att företagen på Åland drivs av just svenskspråkiga lokalt bosatta ålänningar.

Man kan även se ålänningarnas exklusiva rätt till markägandet på Åland som en praktisk förutsättning för att vi alla skall

Svenskspråkiga. "För att kunna upprätthålla och bevara vårt svenska språk och kultur så är det alltså helt nödvändigt att Åland befolkas av en svenskspråkig fast bosatt befolkning." skriver insändarskribenten.
Foto: ERKKI SANTAMALA

kunna bo och leva på Åland och på samma sätt kan man se näringsrätten som en exklusiv och praktisk rätt och möjlighet för lokalbefolkningen att kunna försörja sig lokalt på Åland.

Också med tanke på att Åland tillhör och utgör blott en halv procent av Finlands befolkning och att nästan alla ålänningar talar svenska och nästan alla i Finland talar finska så är dessa specialregler utomordentligt viktiga skydd mot

den typ av förfinskning som i värsta fall kunde uppstå genom ett stort markägande och en omfattande näringsutövning av finskspråkiga personer som inte är bosatta på Åland. För att kunna förstå självstyrelsen, hembygdsrätten, näringsrätten och jordförvävsreglerna så måste man ha en förmåga att tänka långsiktigt och i flera logiska steg.

Antonio Salminen (fs)
<http://tonysalminen.blogspot.com>

Genomfart enbart för fotgängare och cyklister!

■ **Vid stadsstyrelsens** möte den 20/11 godkändes stadsplaneförslaget för ett nytt bostadsområde i Östernäs, Storgården, med över 40 egnahemstomter strax norr om Genvägen.

Det råder total politisk enighet i Stadsstyrelsen om att all befintlig tomtmark för bostäder inom ramen för gällande generalplan bör göras klar för att bebyggas. Det är brist på tomtmark inom Mariehamns nuvarande kommungräns och staden behöver nya inbyggare.

Stadsstyrelsen var dock inte enig om hur trafiken till och från det nya området bör ordnas. Stadsstyrelsens majoritet röstade (fyra mot tre) för att Storgården skall ha genomfartstrafik, något som de som bor söder om området bestämt motsätter sig.

I dag är området runt Genvägen ett relativt fredat område med trafik enbart till och från

tomterna. Genvägen är dessutom ett populärt promenadstråk för många av stadens invånare och gång- och cykeltrafiken till och från skolorna är omfattande. Enligt stadsplaneförslaget skall förbindelsen mellan den planerade Juseliusvägen i kvarteret Storgården och Genvägen planeras som en "lågshastighetsgata" därför att man inte vill uppmuntra till omfattande genomfartstrafik.

När det nu är så att i stort sett all trafik från och till Storgården kommer att ske till och från stadens centrum och man vill minimera genomfartstrafiken söderut – varför i herrans namn tar man inte steget fullt ut och sätter en vändplan i södra ändan på Juseliusvägen och tillåter genomfart enbart för fotgängare och cyklister?

Tycker Kalle Fogelström (s)
Stadsstyrelseledamot

Svårt undvika Roundup

■ **Till Ulla Mattsson:**

Det blir nog svårt att undvika Roundup på Åland. Det är tillåtet av landskapsregeringen sedan länge. Även Percy

Schmeiser använder medlet; det var så han upptäckte att han fått in GMO-grödan på fältet enligt domstolsprotokollet.
Per Johansson

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Rikssvenskar som blinkar vänster i rondeller? Läs på. Mvh. **Effo**.

■ Kensthics. **040**.

■ Vad håller MCA på med. Hur många år ska vi vänta innan det fungerar. Skitgrejor dom har. **040**.

■ Köttbullar i vodkasås! Perfekt bakfylla mat! **050**.

■ Samma visa igen, Dennis vill ha bidrag 63.000, skall alla andra turistföretagare också få då? Om det ej fungerar ekonomiskt varför då fortsätta? **0457**.

■ Vi skall föregå med gott exempel barnskyddet skålar var finns självkritiken eller gå med i föreningen för inbördes beundran inte undra på att allt ser ut som det gör. **0457**.

■ Nå inga blir de så jävlot dyrt. Vi ha fått köpi en hoper å avlagda 30-skylltar billit. De va ju däfför de vart just 30. Asså e vi sponsrade utå apteke. Nervpillren kommer ju ti go åt som smörä i solskenä nu...Jussom. H. "Skyltmestarin".

■ Hej jag är hemma nu och är singel. Mvh **Kira på Klinten**.

■ Språkpolisen: Låg-lägre-Xhal-len. ha, ha. **040**.

NYTT MÄRKE HOS OSS!

SKULL GANDY

HÖRLURAR från 19€

AB ALANDS TV

Storag. 9, tfn 12 629
www.alandstv.com

eu. Och bidrag har vi gott om!! Det är bra att vi får mera aktörer. Ska vi nu ha en marknadsekonomi så ska vi väl tillåta flera aktörer. Bra med konkurrens! **0457**.

■ Barnomsorgen skålar och ler, har certifierats till IIP. Inte ett ord om barnen som mår dåligt eller dom 200 som knarkar. Är arbetsplatser viktigare än barnen? Hur många mål har inte nåtts? Artikeln är ett slag i ansiktet på dom som kämpar. **0457**.

■ "Familjen bor på Dalkarbyvägen" står det i Nyans familjespalt - synd om familjen som tydligen bor på gatan ?? Detta förbannade bruk av de nya vägnamnen! Varför duger inte bynamnen längre? **040**.

■ Äntligen någon som vill bygga ett snyggt köpcentrum med rätt affärer. Tack Dennis Jansson. **0457**.

■ Lovar, lovar, pratar, pratar, , , , sedan ingenting. Centerministerrar? **0457**.

■ Är Williams buss det första åländska bolag som känt av svackan? "Aldur".

■ Sofie som var på stan med 4 ungar i lördags är du singel, kanske vi kan fika, du såg mig när du stod på Dillen! Mvh **Blyger**.

■ En gråvit katt med extratrå i tassarna vistas vid Klockarvägen i Hammarland. Är det någon som saknar den? **040**.

■ Politiskt aktiva Nyan-vägrare ser lustiga ut med två veckors Nyan-trave i stadsbibban. **040**.

■ Jaha då var det dax igen. Första snön och så parkerar folk på övergångsstället framför ingången till Sparhallen. Ändå vet alla att det finns där. Tänk på detta nästa gång det e svårt att komma förbi med kundvagnen! **040**.

■ Vill man beskåda ålänningarnas senaste bilköp i 30-60 tusen euros klassen ska man fara till Kantarellens lastningsplats avsedd för enbart rörelsehindrade. Ni har inget där att göra då ni ej har lapp på panelen. **040**.

■ Jättestort grattis Tony Wickström du var bäst i Singing bee i fredags. Flitig radiolyssare och tv tittare.

■ Bra Dennis Jansson, bygg upp det som du tror på så blir det bra. Du är guld värd! Alla som är emot ditt "Marieplaza" som billigare alternativ är bittra och inåtvända och har för hög lön att gott sig i. **En som vet att du har rätt!**

■ Du eller ni som roar er med att blåsa mitt båthus med sladdar på gruset... Är vi där samtidigt, så får både du och bil samma

behandling.. Hälsn.. **Janne**.

■ Till Ensam. Jag har sagt det förut och jag säger det igen, har du inte råd sätt inga ungar till världen! **Deez**.

■ Grattis Tony! Ser vi dig på Arken ikväll bjuder vi dig på en öl! **H. Gängen i Önningeby**.

■ Du är bäst Tony vi är stolta över dig! :D. **040**.

■ Borttappat; kasse med kläder och necessär. Hittelön! **Ida 040 869 88 51**.

■ Om en ryttare på landsväg visar stopptecken är man som fordonsförare tydligen skyldig att stanna enligt tidigare mess. Något jag inte visste. Hur ser stopptecknet ut? Gäller det alla typer av fordon i alla situationer? Till exempel grusbil med släp i hal uppförbacke eller ambulans? Ger ryttaren nytt tecken när hästen fått ordning på trådarna? **0457**.

■ Vilken service på TB-macken, fast dom hade fullt upp bara glada miner. Numera TB-kund. Häls **Glödlampan**.

■ Det roliga med Sparhallens försök att få oss konsumenter att tro att Lidl's priser ej är förmånliga gör mej ännu mera köpsugen på Lidl's produkter! **050**.

■ Bort med alla knarkare från Måsvägen tack. **0457**.

■ Dumt att Stadsstyrelsen vill slopa den fria hälsovården för stadens anställda. **040**.

■ Och när kommer "Red Beans" ut med nästa CD? **Supporter som väntar**.

■ På grund av att det inte fanns någon politisk vilja så blir Miramar garaget 1 miljon euro dyrare! Sen undrar vissa varför det finns ett stort politikerförakt! **0457**.

■ Har också blivit utfryst av min bästa vänninna tre gånger. Trodde vi var vänner för livet. **040**.

■ Fram med vägsaltet nu. Liv viktigare än billack. **Abc**.

NYANS ROS

...till **Chipsen, Skomakaren** och **Shell** i Godby för de trevliga studiebesöken. Hälsar **barnen på Apelsinstugan** vid Godby daghem.

...till **dig** som fixade starthjälpen, den rullar än! **ÅLR 733**.

...till "**Grossen**" som tack för kakelplattorna. **Gun och alla Filifjonkor**, stora som små, rosar.

...till **Mariepark Dennis** som hittade väskan som försvann från bord 2 på ÅHS julfest! **0457**.

...till **alla** som var inblandade och hjälpte till när jag körde av vägen i Bamböle torsdagen den 20/11. **Malin**.

HÄLGE

ZITS

”Likgiltigheten utlöser ingen reaktion. Likgiltigheten är ingen reaktion. Likgiltigheten är inte en början, den är ett slut.

ELIE WIESELS

ledare

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

Inlindat

Cecilia Lindvall

Var är du Dixie?

Nu ska jag berätta hur Dick Sirén blir Dixie Rehn, hur två blir fantasitiska 30 och hur något som ska bli höjd inte alls blir höjd, utan, ja, sänkt. Och där sjönk också trovärdigheten.

Det är inte brist på fantasi, det går ju rätt fort att konstatera. Inte brist på vilja heller utan snarare en övervilja som då och då lägger över med sin granne övertro. Jag VILL ju så ofantligt gärna.

Först storyn om Dixie.

Klockan är nio och jag sitter på morgonmötet. Efter ett tips antecknar jag "hans" namn och han blir henne och hon blir ett googlande och googlandet blir märkligt nog resultatöst. Jag går över till min kära tålmodiga kollega och frågar var jag kan hitta denna mystiska person???? Efter hennes tydliga artikulerande och inte lika märkliga efterföljande garv, förstår jag att jag helt enkelt inte är ute efter en brutta. Nej förstår ni, en karl vid namn Dick.

Vad trodde jag? Vem sjutton heter Dixie och bor på Åland? (Förlåt, jag ber direkt om ursäkt för du sitter säkert där i Lemland och undrar vad jag sysslar med.)

Okej, så ett av alla niohundrafyrtioelva frågetecken på min belamrade och samtidigt bortkollrade hjärnhylla försvann. Men vad hjälper det, det tar inte slut för det.

När två blir 30 vill jag först säga att det krävs en järnvilja för att samtidigt lyssna, anteckna, komma på följdfrågor, lyssna, anteckna, komma på följdfrågor (andra än varför), veta vad tische, lappo och guttorp e och fatta fatta...

Inte lätt säger du? Svårt säger jag! För ovanpå det, när luren läggs på, möts jag, en svettig och förfärad nykläckt journalist, av streck, pilar, halva ord, sifferkoder, en lång jäkla gröt som sträcker sig inte till en halv utan fyra sidor.

Det har funnits tillfällen som varit betydligt krångligare än det här, men ändå lyckades två lägenheter på Klinten bli lyckliga 30. Nyan rättar.

(Hur höjd blir sänkt vill jag inte ens gå in på, men det är förstås ett liknande scenario med en liten mix av hjärnsläpp.)

Så, jo, jag är ny på Åland. Behövde jag säga det? Knappast. Dixie hade aldrig upfunnits och 30 nybyggda lägenheter på Klinten hade liksom varit en uppenbar dröm. Det jag däremot drömmer om är att någon gång få det rätt och slippa fråga vem Dixie Rehn är när hon tydligen inte ens existerar!

Efter att ha läst en tidigare praktikants spalt om hennes nio veckor långa kamp mot missförstånd och antihallelujamoments inser jag att det inte är slut. Det är bara början på denna långa tugga namn, siffror, INTETSägande namn och siffror som jag helt enkelt får ta och fortsätta bita i.

Om det ändå inte vore ett toppenjobb. För jäklar anamma, jag tänker definitivt inte ge upp!

Och du, Dixie. Du finns där ute! Jag vet det.

Aldrig lugn och ro. Föräldrar till barn med adhd får mindre sällan de välbehövliga pauserna i vardagen.

Foto: ISTOCKPHOTO

Ett hinder som inte skall hindra

Mer kreativa och intelligenta än andra.

Det är så personer med adhd skall betraktas.

Ralph Minnema har en son med adhd. I tio år har han föreläst i Sverige om sina erfarenheter av att dels ha en son som fick sin diagnos först vid 9-års ålder, dels av att själv ha fått diagnosen adhd i vuxen ålder.

Minnema har valt att fokusera på det positiva. Han vill att föräldrar istället för att ostrukturerat klaga på politiker skall samla sig och tillsammans påverka. Han har också valt att lyfta fram det positiva med sitt funktionshinder: han är kreativ, intelligent och fattar snabbt vad som händer omkring honom. De goda egenskaperna har han sin adhd att tacka för.

Det är ovanligt att höra någon säga att han är stolt över att ha adhd, men det är just vad Ralph Minnema säger. Fortfarande är det vanligt att både föräldrar och barn skäms över diagnosen. Väljer man däremot, som Minnema, att definiera adhd som ett funktionshinder och inte en sjukdom, ändrar perspektivet en aning. Lika lite som det är skämmigt att vara synskadad eller sitta i rullstol är det skämmigt att ha adhd.

Då det på Åland för något år sedan

bildades en förening för föräldrar till bokstavs barn var det komplicerat för en del föräldrar att ställa upp med namn och foto. De var rädda att barnen skulle drabbas om föräldrarna gick ut med att barnen hade till exempel adhd. Minnemas bote-medel är öppenhet. Öppna alla dörrar så det inte finns något att skvallra om. Det är betydligt enklare att förhålla sig till fakta än det man bara antar.

Ett funktionshinder är något att ta sig över, något som kan krångla till vardagen men som går att kompensera och lära sig att leva med. Det är helt enkelt inget dramatiskt, särskilt inte om man pratar om det.

Minnemas föreläsningar på Åland var välbesökta. Behovet av någon som berättar om sina erfarenheter och sätter ord på de egna upplevelserna var stort. Minnema sade i en intervju till Nyan att han gärna vill få publiken att skratta, det lättar upp stämningen kring ett ämne där de flesta är så trötta att de ser i kors.

För var det något som Minnema poängterade, var det hur tungt det ofta är att vara förälder till ett barn med adhd.

Minnema jämför sin sons energi med en turbo, han satt aldrig still och lekte för sig själv. Det är de stunderna som är så välbehövliga för föräldrar, men föräldrarna till turbobarnen måste vara alerta hela tiden och får aldrig mellanrummen.

Att med den utgångspunkten jaga läkare för att barnet skall få en diagnos, ringa pedagoger för att barnet skall få rätt hjälp i skolan och engagera sig i föräldragrupper blir helt enkelt för mycket.

Adhd är ett funktionshinder ja, men det är inte bara föräldrarna som skall överbygga hindren. Det behövs en hel by för att fostra ett barn, sägs det, och särskilt mycket behövs byn för turbobarnen.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS

eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tider telefonsvarare.

Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig

utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Malin Tillström

tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465

arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson

tfn (018) 528 462

sport@nyan.ax

ANNONSAVDDELNINGEN

Delice Lindegren
tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print AB,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €

kvartal ..... 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag

Efter text & mindre annonser

Annonser större än 600 mm

Färgannonser

Månd fre kl 12 tor kl 14 tor kl 14

Tisd mån kl 12 fre kl 14 fre kl 14

Onsd tis kl 12 må kl 14 må kl 14

Torsd ons kl 12 tis kl 14 tis kl 14

Fred tor kl 12 ons kl 14 ons kl 14

Lörd tor kl 14 tor kl 12 tor kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmateriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	ÅBO → 07.00/08.15 → 19.15/20.15	M:HAMN → 13.35 → 00.45 L	M:HAMN 04.25 13.45 00.50 L	STOCKHOLM → 09.30 /17.00 → 18.15 /19.15 → 06.10 /07.10	M:HAMN → 23.45 → 02.40 L → 13.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15	L = Långnäs		

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varrefter incheck./bill./försäljn. ej kan garanteras

www.tallinksilja.fi
SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid lna/msa)

TALLINK Check-in senast 30 min. före avgång
Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64€/besvarat samtal + alltid lna/msa)

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08
MARIEHAMN-KAPELLESKÄR

Måndag-lördag

MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	← 12.00	17.30	← 14.00
22.00	← 19.00	23.00	← 20.00

Söndag

MAR	KAP
03.30 L	→ 07.35
14.25 M	→ 19.50
23.45 M	→ 10.00
14.10 M	← 08.45
01.00 L	← 21.00
04.25 M	← 17.30

Buss Stö-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapelskärs ca 45 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Stö (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapelskärs kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala. Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar från 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	→ 06.30
04.35 M	→ 09.40
09.55 M 1)	→ 15.30
14.25 M	→ 18.55
14.10 M	→ 07.45
23.35 M	→ 16.45
07.45 M	→ 18.00 1)
03.20 L	→ 20.10

ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L	→ 07.35	
14.25 M	→ 19.50	
23.45 M	→ 10.00	
14.10 M	← 08.45	
01.00 L	← 21.00	
04.25 M	← 17.30	

1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att koras ombord senast 30 min. före ord. avgång.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Aven Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Julbord ombord!

21/11-23/12 serveras vårt stora Julbord i bufférestaurangen. Njut av läckra julrätter och fynda godsaker i taxfreebutiken!

Turlista t.o.m. 30/4 2009 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar kl. 13.30 och kl. 18.30, fredagar-måndagar även kl. 8.30
Från Grisslehamn alla dagar kl. 10.00 och kl. 15.00, torsdagar-söndagar även kl. 20.00
Extratur: Från Grisslehamn 23/12 kl. 20.00. Ej trafik: 24-25/12 & 1-5/1 2009.

Bussinformation: Nyhet! Nu går vår anslutningsbuss till Cityterminalen i Stockholm vid alla båtankomster. Från Cityterminalen kl. 7.45 till 10-turen, kl. 12.45 till 15-turen och kl. 17.30 till 20-turen. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000. Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar M:hamn Sthlm
10:00 → 15:45

Sthlm M:hamn
Sönd-Tisd 18:00 → 02:00
Onsd-Lörd 18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

AirÅland VASA

SLÄKTFLYG 175 €/resa eller 340 € t/r

23.12 MHQ-VAA 13:00
VAA-MHQ 14:30

28.12 MHQ-VAA 17:00
VAA-MHQ 18:30

4.1 MHQ-VAA 15:00
VAA-MHQ 16:30

Minimiantal resenärer 20 st
Bokning: tel 018-512 13
info@axtours.ax

axtours.ax

FOTO Kom ihåg! Beställ dina julkort och kalender i tid! Välkommen in! Torggatan 1 tel: 14200 **FOTO**

MÅNDAG 24 NOVEMBER 2008

dagens ålänning | **vädret** | **dagens rätt**

"Jag fick mata kaniner och hästar"

På Torget står ett bord med bak- och hantverk. Bakom bordet hittar vi dagens ålänning **Simona Slenteryte**. Hon och hennes studiekamrater har försäljning av sådant som de tillverkat i sin skola.

Vilken skola går du i?
-Ålands yrkesskola.

Vilken linje?
- YTP (Yrkesträningsprogrammet. Reds anm)

På bordet finns limpor, småkakor, ved, DUV:s julkalendrar och hantverk som eleverna gjort själva.

Vad ska ni göra för pengarna?
-Vi ska åka på klassresa, säger Simona, men då inflikar läraren **Monika Sundström** att pengarna skall redovisas till skolan, men att eleverna kanske får lite tillbaka.

Varför står ni här?
-Vi ska visa vad vi gör i skolan, säger Simona.

Säljer på Torget. Simona Slenteryte (till höger) står på Torget och säljer tillsammans med sina skolkamrater. I bakgrunden syns läraren **Monika Sundström**, **Samuel Andersson**, **Lisa Karlsson** och läraren **Sussi Finnerman-Olin**. Foto: STEFAN ÖHBERG

(-Och det är bra träning på matematik, säger läraren **Monika**).

Vad gör ni annat i skolan?
-Vi har svenska och matte, tvät-

tar bilar och igår klöv vi veden som vi säljer.
Simona har också varit på praktik i 5 veckor på 4H-gården.
-Jag fick mata kaniner och hästar. Det var roligt.
Simona visar prislistan som hon har på bordet framför sig. Det kan vara lite svårt att räkna ihop varorna, men till sin hjälp har hon en miniräknare.
Hur länge ska ni stå här?
-Till halv tolv.
Tre fredagar ska man sälja sina varor så eleverna har ännu två fredagar på Torget framför sig.
Har ni haft mycket kunder?
-3 stycken hittills.
Och till sist, vem vill du hälsa till?
-Tommy Wirtanen.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Måndag

Tisdag

Onsdag

I går kl 14

	temp.	vind	nöjs	moln.
Jomala	-2	N 12	12	☁
Åbo	-4	N 12	12	☁
Helsingfors	-3	N 12	12	☁
Stockholm	-2	N 12	12	☁
Nyhamn	-1	N 12	12	☁
Märket	0	N 18	18	☁
Kumlinge	-2	N 12	12	☁

Vattenståndet i går kl 14

Föglö	+31 cm	Åbo	+17 cm
-------	--------	-----	--------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	9:03	15:52
Helsingfors	8:43	15:31
Stockholm	8:05	15:05

Max/min temp. 16.11 - 23.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+5,8	18.11.	-6,5	23.11.
Åbo	+6,0	18.11.	-10,1	22.11.
H:fors	+6,3	16.11.	-3,9	21.11.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	+2	☁
Åbo	+2	☁
Helsingfors	+0	☁

Utomlands i går

Köpenhamn	+3	Madrid	14
Oslo	+2	Rom	+9
Bryssel	+1	Aten	15
Moskva	+9	Las Palmas	21
London	+3	Phuket	30
Paris	+2	Peking	+7

Fisk med brysselkål

500 g filé av vit fisk
400 g brysselkål
2-3 vittlökskyfitor
0,5 dl olja
1 citron
1-2 dl hackad persilja
4 bitar smörpapper
salt och peppar

Rensa brysselkålen och koka den i saltat vatten nästan mjuk. Dela i bitar och lägg på smörpappret. Lägg fisken på kålen. Strö över persilja, citronsaft, salt och peppar och allra överst olja blandad med pressad vitlök. Vik ihop paketen och grädda i 200 graders ugn 10-15 minuter. Kokt potatis till.

TIPSA 0457 313 4444   **MESSA 0457 323 4444**   **RING 018 23444**

Ålands museum
Ålands konstmuseum

Jojon och katter:
25.11. Lunchguidning kl.12

25.11. Möjlighet till förändring Vernissage kl. 18-20

27.11. Alfons har landat Vernissage kl.18-20

27.11. Öppet hus på museibyran kl.16-20

29.11. Lilla julglögg på Kastelholms slott kl.11-15

PYTTIPANNA
Oolannin, 500 g

229 st
Gäller mån-lör

Hos oss kan ni beställa Dahlmans Julskinka

MATHIS
Punkten

VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

BF Goodrich
TYRES FOR THE PRO DRIVER YOU ARE

g-Force Stud
KONTROLL PÅ IS - som verkligen känns!

- STARTA: Effektiv dragförmåga
- KÖRA: Optimala köregenskaper
- STANNA: Effektiv bromsförmåga

Rundbergs Bil & Service Ab Tel 15 222
Rollic Ab Karlbergsv. 2. Tel 23 611

BF Goodrich
TAKE CONTROL

Veckans produkt

NOKIA 5000

Ett kraftfullt paket till litet pris

1,3 megapixels kamera
högupplöst QVGA-display, FM-radio
MP3-signaler, GPRS, och Bluetooth

99€
Så långt lagret räcker

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

Stort urval VINTERJACKOR
alla prisklasser

SPORT center

NORRAGATAN 9,
tel. 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

VÄLKOMMEN ÅLAND   **GIGANTEN**
DET ÄR DUMT ATT BETALA FÖR MYCKET™